



Со przyniesie nam przyszły rok? Що рік прийдешній нам несе?..

Традиційно в chvíлі, кедь wskazówki zegara odliczają ostatnie sekundy staro roku, większość ludzi marzy o tym, żeby życie w nowym roku było lepsze. Jaki będzie rok 2012 dla Polaków i Ukraińców? Spróbujmy przedstawić prognozę.

W oczekiwaniu na wzrost cen i sensacje polityczne

W Polsce największe obawy związane są z wzrostem cen. Od 1 stycznia 2012 roku wzrasta akcyza na wyroby tytoniowe i ropy naftowej. Wyższy będzie również VAT na produkty dla dzieci, nieco zdrożeją usługi użyteczności publicznej. Jednak zwykły obywatel Polski tego prawie nie odczuje, ponieważ planowany jest wzrost świadczeń socjalnych i wynagrodzeń. Bezrobocie pozostanie na tym samym poziomie, co w 2011 roku. Chociaż pesymiści nie bardzo się cieszą z pewnej stabilności, jednak należy powiedzieć, że zachodni sąsiedzi w tym sobie radzi.

Po półrocznej prezydenturze w Radzie UE Polska udowodniła wszystkim, że potrafi zwalczać trudności nie tylko w obrębie swoich granic. Nowy rząd, ukształtowany po zeszlorocznych wyborach, czuje się pewny, więc w kraju, oprócz stabilności gospodarczej, przewidywana jest również stabilność polityczna, co jest szczególnie ważne w obecnym społeczeństwie.

Rok 2011, to rok rewolucji w krajach azjatyckich, rok rosnącej presji totalitarno-nomenklaturowej w kilku krajach post-sowieckich, tak więc w roku 2012 stabilność polityczna i gospodarcza będzie jednym z najważniejszych czynników, które określą poziom szczęścia obywateli różnych krajów. Ukraińcy, którzy przeżyli skandale z powodu aresztowania Tymoszenko i sądu nad nią, epicyzny roczny areszt Łucenki, oddalenie aspiracji euroatlantyckich, niepewność polityki wschodniej, nie spełnią oczekiwań na względną stabilność również w sferze gospodarczej.

W przededniu wyborów parlamentarnych w kraju wydaje się, że będzie jeszcze dużo skandali odciągających uwagę od kłopotów finansowych i zubożenia obywateli. Stoisko, filozoficznie Ukraińcy oczekują kolejnej rundy podwójek cen dla wszystkich rodzajów towarów i usług. Rajderskie ataki na duże przedsiębiorstwa i nawet małe firmy przez «chłopców z Donbasu», będą trwały nadal przy akompaniamencie cichej obserwacji wspierających ich sądów i prokuratur.

Chciałoby się odczuć «lepsze życie już dziś» czy przynajmniej w przyszłym roku, jednak żadnej optymistycznej prognozy nie mamy. Być może, przed wyborami Ukraińcy w końcu będą mieli dość słodkich testamentów osób spragnionych kolejnego ciepłego miejsca w parlamencie.

Nie samym chlebem

Rok 2012 zapowiada wiele wydarzeń kulturalnych. Będziemy obchodzili 200 lat od czasu zakończenia wojny francusko-rosyjskiej, która została oznaczona przez całkowitą klęskę wojsk Napoleona i transfer krwawych wydarzeń na tereny współczesnej Polski. Nasz zachodni sąsiad toczył walki wyzwolencze o własną niepodległość, wzmacniając swój duch dla przyszłych zwycięstw. Ukraina w tym czasie mogła tylko marzyć o prawo do walki o wolność.

W obecnym roku Polska i Ukraina będą obchodzili 200. rocznicę słynnego pisarza, etnografa i wydawcy Józefa Ignacego Kraszewskiego, który pozostawił po sobie około 600 tomów prac literackich i naukowych. Twórca ten przynależał do narodu polskiego, jednak przez wiele lat mieszkał na Wołyniu, gdzie zgromadził materiały etnograficzne, które stały się źródłem jego twórczości literackiej.

Rówieśnikiem Kraszewskiego był słynny pisarz ukraiński, pedagog, wydawca Jewgen Grebinka. Oryginalny i utalentowany autor jest znany również z powodu aktywnego udziału w losie Tarasa Szewczenki, który został odkupiony z niewoli, między innymi, dzięki staraniom Grebinki. Brał też aktywny udział w wydaniu «Kobziarza» w 1840 roku.

Sejm Polski, rok 2012 ogłosił Rokiem Janusza Korczaka (1878-1942), słynnego działacza społecznego i publicznego, pedagoga, pisarza, lekarza. Jego los jest ściśle związany także z Ukrainą. W okresie pierwszej wojny światowej w Kijowie, jako lekarz wojskowy, nadzorował on tworzenie i otwarcie sierocińca dla polskich dzieci. Los Korczaka jest zadziwiający, ponieważ całe swoje życie, świadomie, poświęcił poprawie życia dzieci. W latach faszystowskiej okupacji Polski walczył o życie warszawskich dzieci. Tragizm, wręcz symboliczną była śmierć Korczaka, który zginął w komorach gazowych obozu Treblinka wraz z 200 swoimi wychowankami.

W maju mija sto lat od dnia śmierci słynnego pisarza Bolesława Prusa, którego nazywają polskim Czechowem i Dickensem. Sto lat oddziela nas od narodzin Mychajła Stelmacha i Andrija Malyszki, którzy swój oryginalny talent złożyli w ofierze na ołtarzu służby systemu radzieckiego.

Mamy nadzieję, że rok 2012 przyniesie nam więcej przyjemnych przeżyć, niż przykrych niespodzianek.

Традиційно у момент, коли стрілка годинника відраховує останні секунди старого року більшість людей загадують бажання, щоб у майбутньому році жилося ліпше. Яким же буде 2012-ий рік для поляків та українців? Спробуємо спрогнозувати.

В очікуванні зросту цін та політичних сенсацій

У Польщі найбільша бізнь стосується підвищення цін. Із 1 січня 2012 року зросли акцизи збори на нафтопродукти та тютюнові вироби, зросте також ПДВ на дитячі товари, трішки дорожчими будуть комунальні послуги. Щоправда звичайний громадянин Польщі цього майже не відчує, оскільки планується зростання як соціальних виплат, так і заробітних плат. Та й рівень безробіття залишиться на тому ж рівні, що й у 2011-ому. Хоча песимісти не надто й радіють певній стабільності, проте варто віддати належне західному сусідові.

Після піврічного лобування у Раді Європейського Союзу Польща довела усім на континенті, що може боротися із труднощами не лише у рамках своїх кордонів. Новий уряд, сформований після минулорічних парламентських виборів, працює оповнено, тож у країні, окрім економічної, очевидна також політична стабільність, що особливо важливо у сучасному суспільстві.

Якщо 2011-ий запам'ятався революційними переворотами в азійських державах, посиленням номенклатурно-тоталітарного тиску у декількох пострадянських країнах, то у 2012-ому політична та економічна стабільність буде чи не головним чинником, який визначатиме рівень щастя у громадян новітніх держав. Українці, котрі пережили скандали із аreshtом та судом Тимошенко, епопеєю річного перебування під вартою Луценка, віддаленість євроатлантичних пріоритетів, невизначеність із східною політикою, не надто очікують на відносно стабільність також у економічній сфері.

Напередодні парламентських виборів у країні, схоже, буде ще багато скандалів, які відвертатимуть увагу від фінансових негараздів і зубожіння більшості громадян. Стоїчно, по-філософськи українці очікують на новий виток росту цін на усі види товарів та послуг. Райдерські захоплення успішних підприємств і навіть мініаторських фірм «хлопцями з Донбасу», схоже, продовжаться під акомпанемент мовчазного спостереження підоблюючих ім судів та прокуратур.

Хотілося б відчувати «поліпшення життя уже сьогодні» чи, бодай, у прийдешньому році, проте жодних оптимістичних прогнозів поки годі діджати. Можливо, перед виборами українці таки «насятяться» солодкими запівитами спраглих за черговою теплою посадою у парламенті.

Не хлібом єдиним

2012-ий, безсумнівно, стане роком культурних подій. Виповниться 200 років із часу завершення Франко-російської війни, що ознаменувалася повним розгромом наполеонівських військ та перенесенням кривавих дій на територію нинішньої Польщі. Наш західний сусід проводив визвольні бої за власну незалежність, гартуючи свій дух для майбутніх перемог. Україна у той час лише могла мріяти про право боротися за власну свободу.

У нинішньому році Польща та Україна вшановуватимуть 200-річчя видатного письменника, етнографа та видавця Юзефа Ігнаці Крaшевського, котрий лишив по собі близько 600 томів літературних та наукових праць. Хоча він, безсумнівно, належить польському народові, проте упродовж багатьох років проживав на Волині, де записував етнографічні матеріали, які стали джерелом для написання його художніх творів.

Однolitком Крaшевського був знаний український письменник, педагог, видавець Євген Гребінка. Оригінальний і талановитий автор відомий також активною участю у долі Тараса Шевченка, котрого було викуплено із крiпачтва завдяки старанням також Гребінки. Останній, до речі, брав активну участь у виданні «Кобзаря» у далекому 1840 році.

Польський Сейм у минулому році проголосив 2012-ий роком Януша Корчакa (1878-1942), відомого суспільного і громадського діяча, педагога, письменника, лікаря. Його доля тісно пов'язана також і з Україною. У період Першої світової війни у Києві, будучи військовим лікарем, опікувався створенням і відкриттям сирітського притулку для польських дітей. Доля Корчакa вражаюча, оскільки усе свідоме життя присвятив покращенню життя найціннішого у нашому житті, дітям. У роки окупації Польщі нацистською Німеччиною він героїчно боровся за життя варшавських дітей. Вражаючою та символічно була смерть Корчакa. Загинув у газових камерах концентраційного табору Трeблінка разом із 200 своїми вихованцями.

У травні минує сто років від дня смерті славетного письменника Болеслава Пруса, котрого досі називають польським Чеховим і Діккенсом. Сотня років відлітатиме нас від народження Михайла Стельмаха та Андрія Малишка, котрі власний оригінальний талант жертвоно поклали на оłтар служіння радянській системі. Сподіваємося, що 2012-ий додасть нам більше приємних переживань, аніж прикрих несподіванок.

Перший польський уповноважений із прав дитини
Pierwszy polski rzecznik praw dziecka

Він не залишив своїх підопічних. Помер із ними.
On nie opuścił swoich podopiecznych. Zginął razem z nimi.



str. 2

V Декламаторський конкурс
V Konkurs Recytatorski

Конкурс польської поезії і прози для мешканців України відбудеться 24 лютого 2012 р.
Konkurs Poezji i Prozy Polskiej dla mieszkańców Ukrainy Ukrainy odbędzie się w dniu 24 lutego 2012 r.



str. 3

Польща – Україна: 20 років на фоні 1000-літнього судівства
Polska – Ukraina: 20 lat na tle 1000-letniego sądownictwa

Єпископ-ордиnарій Луцької дієцезії Маркіян Трофим як отримав нагороду Сенату і ректора ІJKY.

Ks. bp Marcin Trofimiak, ordynariusz diecezji łuckiej otrzymał nagrodę Senatu i Rektora KUL.



str. 6

Андрій Курков:
Andrij Kurkow:

«Про не написані романи шкодувати не буду»

«Nie będę żałował nie napisanych powieści»



str. 8

STUDIUM EUROPY WSCIODNIEJ UW ogłasza XII doroczny konkurs na 25 STYPENDIÓW

na odbycie 2-letnich, magistrskich STUDIÓW WSCIODNIEJ Uniwersytetu Warszawskiego w okresie od 1/X.2012 do 30/VI.2014 r.



str. 10

Наш передплатний індекс: 49053

Pierwszy polski Перший польський rzecznik прав уповноважений dziecka із прав дитини

W 2012 roku mija 70 rocznica śmierci Janusza Korczaka i 100 rocznica założenia przez niego Domu Sierot w Warszawie. We wrześniu ubiegłego roku Sejm RP podjął uchwałę ustanawiającą rok 2012 Rokiem Janusza Korczaka.

W ramach obchodów, odbędzie się przypomnienie postaci Korczaka, jako działacza na rzecz praw dziecka, pedagoga, lekarza, pisarza oraz autora audycji radiowych. Janusz Korczak – to pseudonim, którym podpisywał swoje utwory literackie. Jego prawdziwe nazwisko – Henryk Goldszmit. Urodził się 22 lipca 1878 r. albo 1879 r. w Warszawie. Rok urodzenia trudno teraz ustalić.

Będąc studentem medycyny zaczął interesować się psychiką i warunkami życiowymi dzieci biednych. Był częstym gościem robotniczych dzielnic Powiśla, Solca, Woli i Starówki w Warszawie. Starał się pomóc najbardziej potrzebującym. Chodził po domach, opowiadał baśnie, pomagał w nauce. Wkrótce podjął działalność społeczną w Warszawskim Towarzystwie Dobroczynności.

ukończywszy medycynę na Uniwersytecie Warszawskim rozpoczął pracę jako lekarz-pediatra w szpitalu dziecięcym w Warszawie. Swoją wiedzę pogłębiał w klinikach Berlina, Londynu i Paryża. Rozwijał także swój talent literacki. W prasie i w literaturze zadebiutował jeszcze pod koniec lat 90-tych XIX wieku.

Po wojnie rosyjsko-japońskiej, w której uczestniczył jako lekarz wojskowy, włączył się do działalności Towarzystwa „Pomoc dla Sierot”. Towarzystwo organizowało akcje zdobycia funduszy. Dzięki temu mogło zacząć budowę nowego budynku warszawskiego Domu Sierot. Korczak został jego dyrektorem. Tam wypracował swój system wychowawczy, tam napisał swoje dzieła pedagogiczne i powieści.

W czasie I wojny światowej znowu był lekarzem wojskowym. Pracował w wojskowym szpitalu, ale czas wolny poświęcał opiece nad dziećmi-sierotami. Następnie przez około pół roku był lekarzem dzieci w trzech sierocińcach w Kijowie.

Po odzyskaniu niepodległości przez Polskę Janusz Korczak wspólnie z Marią Falską, którą poznał w Kijowie, zorganizował zakład opiekuńczy dla dzieci i sierot z ubogich przedmieść Warszawy, dla dzieci aresztowanych działaczy robotniczych.

W okresie międzywojennym współpracował z Polskim Radiem, przybierając sobie pseudonim Stary Doktor. Przez radio opowiadał o wychowaniu. Audycji tych słuchano całym rodzinami. Był także wykładowcą m.in. w Instytucji Pedagogiki Specjalnej oraz Seminarium dla Ochroniarce. Podjął prelekcje na kursach dla nauczycieli, rozmawiał z rodzicami na spotkaniach w Towarzystwie Higienicznym w Warszawie.

Po wybuchu wojny w 1939 r. Janusz Korczak nie został zmobilizowany, bo miał wtedy już przeszło 60 lat. Włączył się jednak do cywilnej obrony Warszawy. Opatrywał ran-

nych, przycinał zagubione w czasie działań wojennych dzieci, chronił Dom Sierot. Podczas okupacji został aresztowany i uwięziony. Jego byli wychowankowie po kilku miesiącach wykupili go za uskądane pieniądze. Gdy utworzono w Warszawie Getto, Dom Sierot przesiedlano do coraz mniejszych lokali. Wycieńczony i schorowany Korczak cały czas starał się o zdobywanie dla 200 wychowanków żywności i leków.

Podczas akcji likwidacji Getta, która rozpoczęła się 22 lipca 1942 r., Żydów kierowano do komór gazowych obozu zagłady w Treblince. Około 4 tys. dzieci ze wszystkich sierocińców wraz z wychowawcami wywieziono do obozu. Wśród nich – dzieci Janusza Korczaka. On nie opuścił swoich podopiecznych. Zginął razem z dziećmi, mimo iż miał oferty ucieczki i tym samym uratowania swojego życia. Ponoć dzieci myślały, że jadą na wycieczkę. Korczak nie powiedział podopiecznym prawdy. Dzieci szły więc przez szare miasto do wagonów wiozących na śmierć z uśmiechem, śpiewając wesoło. Aż do ostatniej chwili Korczak utrzymywał je w „radości” i nieświadomości tragedii jaka na nie czeka.

Jego pedagogika to refleksja o wychowaniu, która jest uwolniona od przesadnego moralizmu. Rozmyślał o tym, jak pedagogzy powinni postępować wobec wychowanków, by nie naruszyć wzajemnego prawa do wolności i do godnego życia. Jej ponadczasowe, uniwersalne odczytywanie przez kolejne pokolenia sprawia, że myśl Korczaka wciąż przekracza wszelkie granice.

On walczył o prawa dziecka, zwracał uwagę na nierównoprawną pozycję dzieci w społeczeństwie oraz ich zależność od dorosłych. Oto jeden z cytatów Korczaka: „Bo dorosłemu nikt nie powie: „Wynoś się”, a dziecku często się tak mówi.

Zawsze jak dorosły się krząta, to dziecko się płacze, dorosły żartuje, a dziecko błaznuje, dorosły płacze, a dziecko się maże i biece, dorosły jest ruchliwy, dziecko wierzcipięta, dorosły smutny, a dziecko skrzywione, dorosły roztagany, dziecko gawron, fujara. Dorosły się zamysłił, dziecko zagapiło. Dorosły robi coś powoli, a dziecko się gudzrdzi. Niby żartobliwy język, a przecież niedelikatny. Pędrak, brzdąc, malec, rak –

nawet kiedy się nie gniewają, kiedy chcą być dobrzy. Trudno, przyzwyczailiśmy się, ale czasem przykro i gniewa takie lekceważenie.”

Korczak domagał się by uznano, że dziecko jest pełnowartościowym człowiekiem na każdym etapie swego istnienia i ma prawo być sobą. Główna zasada korczakowskiego podejścia do wychowania – dziecko ma potrzebę do własnej aktywności i samodzielności.

Wiele poglądów Korczaka stały się ideą przewodnią współczesnych koncepcji ochrony praw dziecka. Mówił np., że świat dziecka nie jest odrębnym „miniświatem”, gdyż tkwi w zwykłym życiu dorosłych. Wzywał o prawa dziecka do dnia dzisiejszego, do szacunku, dla wiedzy, własnych przeżyć i doznań, do tajemnicy, do własności, do ruchu, zabawy, pracy. Przestrzegał przed

U 2012 році минає 70-а річниця смерті Януша Корчак і 100-а річниця заснування ним Будинка сиріт у Варшаві. У вересні минулого року польський Сейм оголосив 2012-ий Роком Януша Корчак.

У ході проведення запланованих заходів про Корчак задуватимуть як про захисника прав дітей, педагога, лікаря, письменника та автора радіопрограм. Януш Корчак – це псевдонім, яким він підписував свої літературні твори. Його справжнє ім'я та прізвище – Генрік Гольдшміт. Народився 22 липня 1878 р. або 1879 р. у Варшаві. Рік народження нині важко встановити.

Вивчаючи медицину, почав цікавитися психікою і життєвими умовами бідних дітей. Часто відвідував робітничі мікрорайони Повісля, Соляця, Волі та Старого міста у Варшаві. Намагався допомагати найбіднішим. Ходив по домівках, розповідав казки, допомагав у навчанні. Незабаром розпочав громадську діяльність у варшавському Товаристві добробочинності.

Завдяки цьому могло розпочати будівництво нової споруди варшавського Будинка для сиріт. Корчак став директором цієї установи. Там розробив свою систему виховання, написав педагогічні праці і повісті.

Під час I світової війни знову був військовим лікарем. Працював у військовій лікарні, але вільний час присвячував догляду за дітьми-сиротами. Пізніше, протягом майже півроку, лікував дітей у гробх дитячих будинків Києва.

Після відновлення Польщі незалежності, Януш Корчак разом із Марією Фальською, з котрою познайомився у Києві, організував заклад опіки для дітей і сиріт з бідних передмість Варшави та для дітей заарештованих робітників.

У міжвоєнний період співпрацював із Польським радіо. В ефір виходив під псевдонімом Старий Доктор. На радіо розповідав про виховання. Ці передачі слухали цілими сім'ями. Був також викладачем, зокрема, в Інституті спеціальної педагогіки та Семінарії для опікунок. Проводив публічні лекції на курсах для вчителів, розмовляв із батьками на зустрічах у Гігієнічному товаристві у Варшаві.

З початком війни у 1939 р. Януша Корчак не мобілізували, бо на той час йому було вже понад 60 років. Проте він приєднався до цивільної оборони Варшави.

Перев'язував поранених, опікувався дітьми, забуленими у ході воєнних дій, захищав Будинок сиріт. Під час окупації був заарештований і ув'язнений. Його колишні вихованці, зібравши необхідні кошти, через кілька місяців його викупили. Коли у Варшаві створили гетто, Будинок сиріт переселили до шораз менших приміщень. Виснажений і хворий Корчак увесь час намагався здобути для 200 вихованців їжу та ліки.

Під час ліквідації гетто, яке розпочалося 22 липня 1942 р., євреїв направляли до газових камер концтабору Трєблінка. Було вивезено близько 4 тис. дітей зі всіх дитячих будинків разом із вихователями. Серед них – діти Януша Корчак. Він не залишив своїх підопічних. Помер із ними, незважаючи на те, що мав пропозиції втечі, а, отже, й порятунку власного життя. Розповідають, що діти думали, ніби йдуть на екскурсію. Корчак не розповів своїм підопіч-

ним правди. Тому діти весело співали, йдучи сирим містом до вагонів, що відвезли їх на смерть. До останньої хвилини, завдяки Корчаку, вони не усвідомлювали трагедії, що на них чекала.

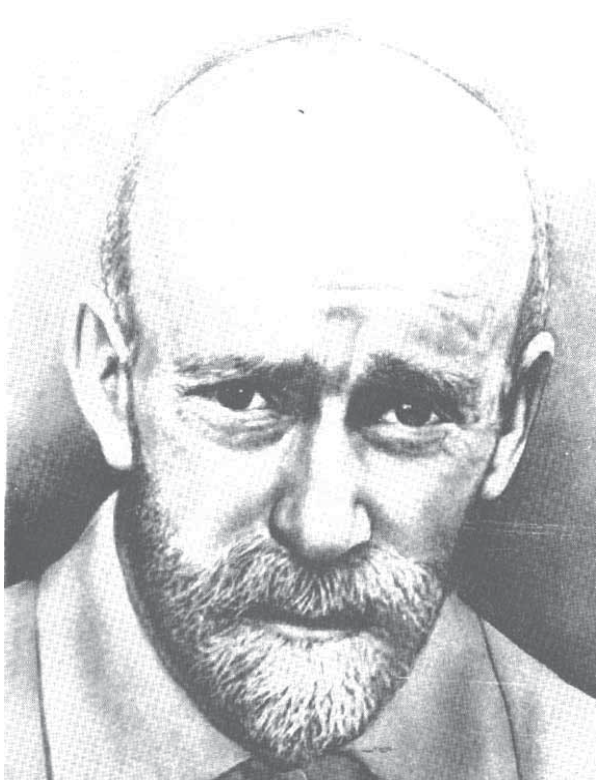
Його педагогіка – це рефлексія про виховання, позбавлена перебільшеного моралізму. Він розмірковував про те, як педагоги повинні поводитися з вихованцями, щоб не порушити взаємного права на свободу та гідне життя. Його понадчасове, універсальне розуміння наступними поколіннями сприяє тому, що думка Корчак постійно долає будь-які кордони.

Він боровся за права дитини, звертав увагу на нерівноправну позицію дітей у суспільстві та їхню залежність від дорослих. Ось одна з цитат Корчак: „Бо дорослому ніхто не каже: „Забрайся”, а дитині часто так говорять. Завжди, коли дорослий клопочеться, то дитина плутається під ногами, дорослий – жартує, дитина – дуріє, дорослий – плаче, дитина – мається і реве, дорослий – рухливий, дитина – несподіюча, дорослий – сумний, дитина – скривлена, дорослий – не може зосередитися, дитина – тава, роззява. Дорослий замислився, дитина – неуважна. Дорослий робить щось повільно, а дитина – порпається. Ніби жартівлива мова, але недікатна. Черв'ячок, карапуз, малюк, рак – навіть, коли не гніваються, коли хочуть бути добрими. Ми звикли, а може іноді стає прикро і викликає гнів таке нехтування”.

Корчак домагався, аби визнали, що дитина – повноцінна людина на кожному етапі свого існування і має право бути собою. Головний принцип його підходу до виховання: дитина має потребу власної активності та самостійності.

Багато поглядів Корчак стало головною ідеєю сучасних концепцій захисту прав дитини. Він говорив, зокрема, що дитячий світ не є особливим „міні-світом”, тому що є частиною звичайного життя дорослих. Значав, що дитина має право на сьогоднішній день, на повагу, на незнання, на власні переживання і відчуття, на таємницю, на відповідь, на рух, гру, роботу. Остерігав від педагогічного „надконтролю” і відсутності довіри до учнів.

На доробок Корчак спираються нові покоління педагогів і батьків. Його думка стала основою для польської ініціативи щодо ухвалення Конвенції про права дитини та нещодавнього запровадження у Польщі заборони бити дітей. У цій країні про Януша Корчак говорять, що він був першим польським уповноваженим з прав дитини.



Natalia DENYSIUK

Наталія ДЕНІСЮК

Wydział Kultury Rady Miasta Łuck
Centrum Kultury w Lublinie
Towarzystwo Kultury Polskiej na Wołyniu
im. Tadeusza Kościuszki
Wołyński Instytut Ekonomii i Zarządzania

w Roku Janusza Korczaka i Józefa Ignacego Kraszewskiego
ogłaszają

V Konkurs Recytatorski Poezji i Prozy Polskiej dla mieszkańców Ukrainy

pod patronatem

Konsula Generalnego Rzeczypospolitej Polskiej w Łucku Marka Martinka
Prezydenta Miasta Lublin Krzysztofa Żuka
organizatorzy ubiegają się o patronat
Mera Miasta Łuck Mykoły Romaniuka
Patronat medialny – dwutygodnik „Monitor Wołyński”

Założenia ogólne

1. V Konkurs Recytatorski Poezji i Prozy Polskiej dla mieszkańców Ukrainy odbędzie się w dniu 24 lutego 2012 r. o godz. 14.00 czasu ukraińskiego. O miejscu prowadzenia konkursu zainteresowane osoby zostaną zawiadomione w późniejszym terminie. Konkurs jest imprezą otwartą, przeznaczoną dla osób mieszkających na stałe lub czasowo na Ukrainie.

2. Celem konkursu jest propagowanie literatury polskiej na Ukrainie oraz integracja Polaków i Ukraińców, doskonalenie rzemiosła artystycznego, konfrontacja dokonań twórczych.

3. Laureaci Konkursu wytypowani podczas eliminacji w Łucku wezmą udział w V Polsko-Ukraińskich Spotkaniach Mistrzów Słowa w Lublinie (Polska) w dniach 30-31 marca-1 kwietnia 2012 r.

4. Laureaci IV Polsko-Ukraińskich Spotkań Mistrzów Słowa kwalifikowani są bezpośrednio do udziału w V Polsko-Ukraińskich Spotkaniach Mistrzów Słowa bez udziału w eliminacjach konkursowych

5. Laureatom delegowanym z Ukrainy na V Polsko-Ukraińskie Spotkania Mistrzów Słowa organizatorzy zapewniają transport do Lublina i z powrotem oraz noclegi i wyżywienie w czasie pobytu w Polsce w dniach 30-31 marca i 1 kwietnia 2012 r.

6. Delegowani do Lublina laureaci V Konkursu Recytatorskiego Poezji i Prozy Polskiej mieszkańców Ukrainy w celu uzyskania wizy do Polski na 2 tygodnie przed wyjazdem (najpóźniej – w dniu 17 marca 2012 r.) muszą posiadać ważny paszport zagraniczny.

7. W przypadku braku ważnego paszportu zagranicznego we wskazanym dniu organizatorzy zastrzegają sobie prawo zamiany wytypowanych nagrodzonych laureatów, wyróżnionymi posiadającymi ważny paszport.

Warunki uczestnictwa

- ukończone 15 lat
- przygotowanie repertuaru nie prezentowanego w poprzednich konkursach
- przygotowanie repertuaru z zakresu literatury polskiej w języku polskim lub ukraińskim. Wykonawca może reprezentować tylko jedną instytucję (np. szkołę, ośrodek kultury, klub)
- zgłoszenie odbywa się do dnia 22 lutego

2012 r. poprzez złożenie KARTY UCZESTNIKA lub zgłoszenie telefonicznie

• zgłoszenia przyjmuje Pani dr Sofii Mułiar (tel. kom.+ 38 0979874574)

Kategorie konkursu:

1. Turniej recytatorski

1. Repertuar uczestników obejmuje 2 utwory poetyckie w całości lub fragmentach lub 1 utwór poetycki i fragment prozy z literatury polskiej prezentowane w języku polskim lub ukraińskim.

2. Podczas konkursu w Łucku uczestnicy mogą ubiegać się o nagrodę specjalną za interpretację utworu Janusza Korczaka lub Józefa Ignacego Kraszewskiego, utwór ten może wchodzić w skład repertuaru może też być zgłoszony dodatkowo (jako trzeci).

3. O jakiegokolwiek zmianie repertuaru na każdym z etapów konkursu uczestnicy muszą natychmiast poinformować organizatorów.

Łączny czas wykonania nie może przekroczyć 6 minut.

2. Turniej poezji śpiewanej

1. W Turnieju uczestniczą tylko soliści.

2. Repertuar obejmuje 2 utwory śpiewane z zakresu literatury polskiej w języku polskim lub ukraińskim.

3. O jakiegokolwiek zmianie repertuaru na każdym z etapów konkursu uczestnicy muszą natychmiast poinformować organizatorów.

Łączny czas ich wykonania nie może przekroczyć 7 minut.

Do akompaniamentu może być stosowany 1 instrument lub mały zespół muzyczny (do 3 osób) bądź wcześniej dokonane nagranie (pół-playback).

Prezentowanie utworu znanego i posiadającego określony kształt wykonawcy dopuszcza się tylko wówczas, gdy uczestnik opracował nową własną interpretację.

Uwaga: Przekroczenie limitu czasu przez wykonawcę może spowodować wyłączenie go z oceny przez Sąd Konkursowy.

Osoby z Ukrainy zainteresowane konkursem prosimy zwracać się do Pani dr Sofii Mułiar (tel. kom.+ 38 0979874574) oraz Pani dr Nataliji Katrencikowej (e-mail anata11@mail.ru)

Управління культури Луцької міської ради
Центр культури в Любліні
Товариство польської культури на Волині
ім. Тадеуша Костюшка

Волинський інститут економіки та менеджменту

у рамках Року Януша Корчак та Юзефа Ігнаці Кравецького
оголошують

V Декламаторський конкурс польської поезії і прози для мешканців України

під патронатом

Генерального консула Республіки Польща у Луцьку Марка Мартінека
Президента міста Люблін Кшиштофа Жука
організатори клопочуться про патронат
Луцького міського голови Миколи Романюка

Медійний патронат – двотижневик «Волинський Монітор»

Загальні засади

1. V Декламаторський конкурс польської поезії і прози для мешканців України відбудеться 24 лютого 2012 р. о 14.00 за київським часом. Про місце проведення конкурсу зацікавлені особи будуть повідомлені пізніше. Даний конкурс – це відкритий захід, призначений для тих, хто постійно або тимчасово проживає в Україні.

2. Метою конкурсу є популяризація польської літератури в Україні, а також інтеграція українців і поляків, вдосконалення художніх умінь, співствалення творчих досягнень.

3. Laureati, відібрані на конкурс у Луцьку, візьмуть участь у V Польсько-українських зустрічах майстрів слова у Любліні (Польща), які відбудуться 30-31 березня – 1 квітня 2012 р.

4. Laureati IV Польсько-українських зустрічей майстрів слова допускаються до участі у V Польсько-українських зустрічах майстрів слова без проходження конкурсного відбору.

5. Laureatom, делегованим із України на V Польсько-українські зустрічі майстрів слова, організатори забезпечують перевезення до Любліна та назад, нічліги та харчування під час перебування у Польщі протягом 30-31 березня та 1 квітня 2012 р.

6. Делеговані до Любліна laureati V Декламаторського конкурсу польської поезії і прози для мешканців України, щоб отримати візу до Польщі, за 2 тижні до фіналу (найпізніше – 17 березня 2012 р.) повинні мати дійсний закордонний паспорт.

7. У випадку, коли хтось із laureatів у вказаний день не матиме дійсного закордонного паспорта, організатори мають право замінити його однією з осіб, відзначених у конкурсі, що матиме дійсний закордонний паспорт.

Умови участі:

- учаснику виповнилося повних 15 років;
- приготувати репертуар, якого даний учасник не представляв у попередніх конкурсах;
- до репертуару мають входити твори польської літератури на польській або українській мові. Виконавець може представляти лише одну інституцію (наприклад, навчальний заклад, дім культури чи клуб);
- заявка для участі подається до 22 лютого 2012 р. шляхом заповнення АНКЕТИ УЧАСНИКА (безпосередньо або за телефоном);

• усі заявки приймає Софія Муляр (тел. +38 0979874574).

Конкурсні категорії

1. Декламаторський турнір

1. Repertuar учасників має складатися із 2 поетичних творів чи їх фрагментів, або з 1 поетичного твору та 1 фрагменту прози з польської літератури на польській чи українській мові.

2. Під час конкурсу у Луцьку учасники можуть змагатися за спеціальний приз, присуджуваний за інтерпретацію творів Януша Корчак чи Юзефа Ігнаці Кравецького. Цей приз може бути частинною основною конкурсною репертуару, але може бути представлений і як додатковий, третій твір.

3. Про будь-яку зміну репертуару на будь-якому з етапів конкурсу учасники повинні негайно повідомити організаторів.

Загальний час виконання не може перевищувати 6 хвилин.

2. Турнір співаної поезії

1. Учасники турніру вважатимуть лише солисти.

2. Repertuar має складатися з 2 творів співаної поезії з польської літератури на польській чи українській мові.

3. Про будь-яку зміну репертуару на будь-якому з етапів конкурсу учасники повинні негайно повідомити організаторів.

Загальний час виконання не може перевищувати 7 хвилин.

Як аккомпанемент може бути використаний 1 інструмент чи невеликий музичний колектив (до 3 осіб), або виконана раніше фонограма (нашпильбек).

Виконання вже відомого твору допускається лише у випадку, якщо учасник створив його власну інтерпретацію.

Увага: Перевищення виконавцем часового ліміту може призвести до його виключення з оцінюваних учасників конкурсу.

Зацікавлених осіб з України просимо звертатися за інформацією до Софії Муляр (тел. + 38 0979874574) та Наталії Катренчікової (e-mail anata11@mail.ru).

Спłonąć за неpodległość lub Dwa styczniowe listy do ludzkości

Каждего року 16. і 21. stycznia wywołują smutne wspomnienia o ludziach, którzy ponieśli śmierć w imię idei wolności. Ich desperackiego kroku w duchu wartości chrześcijańskich nie można nazwać godnym naśladowania, ale ich śmierć na pewno zmieniła społeczeństwo, zobowiązała do mówienia o wolności, niepodległości, tożsamości...

16. stycznia 1969 roku czeski student Jan Palah dokonał aktu samopalenia w proteste przeciwko okupacji jego kraju. Później w teczkę zespederowanego bohatera znalazł list: «Ponieważ nasze narody są na krawędzi rozpacz i pokory, postanowiliśmy obudzić ich sumienia. Skorzystam z prawa stania się pierwszą ludzką pochodnią. Jeśli warunki naszej grupy nie zostaną zaoprowadzone do stycznia 1969 roku i jeśli nasz naród nie udzieli nam wsparcia w postaci bezterminowego strajku, zapali się jeszcze jedna pochodnia».

Po dziewięciu latach 21. stycznia podobny akt uczynił Ukrainiec Oleksa Girnyk. Urodził się sto lat temu na Bojkowszczyźnie, uczył się w polskiej, a później w ukraińskiej szkole. W młodości i wieku dojrzałym kilka razy był sądzony i karany za nawoływanie do walki o wolność. Na Syberii poznał przyszłą żonę, z którą po zesłaniu

osiedlił się w Katuszu koło Iwanofrankowska. Jego praca była związana z rzemiosłem. Mimo ciężkiego wysiłku fizycznego do ostatniego dnia życia był zespederowanym dysydentem, który zwałczając powszechną rusyfikację.

Ideowym liderem Girnyka był Taras Szewczenko. W przeddzień 21. stycznia Oleksa Girnyk odwiedził Kijów, gdzie się pomodlił w Ławrze Kijowsko-Pieczerskiej i Katedrze św. Zofii, a dalej ruszył do Kaniewa, gdzie na Górze Czernecznej, w pobliżu mogiły Szewczenki, porozczył kilkadziesiąt ręcznie napisanych kartek, wylał na siebie naftę i podpalił się. Dopiero następnego dnia spalone ludzkie szczątki znalazł pracownik muzeum. Fakt samopalenia człowieka był długo ukrywany.

Dzisiaj możemy odczytać tekst kartki Girnyka: «Niech żyje Niezależne Jedynolite Państwo Ukraińskie! Radzieckie, ale nie

rosyjskie! Ukraina dla Ukraińców! Z okazji 60. rocznicy zadeklarowania niepodległej Ukrainy przez Radę Centralną 22. stycznia 1918 roku – 22. stycznia roku 1978 w akcie protestu spłonął Oleksa Girnyk z Katusza. Tylko w ten sposób można protestować w Związku Radzieckim».

Desperacki krok samopalenia Jana Palaha i Oleksy Girnyka dotychczas zadziwia odwagą i hartem. Jestem przekonany, że naród, który ma Palahów i Girnyków, jest nieśmiertelny. Podobne działania w celu zwrócenia uwagi opinii publicznej znane są w historii wielu państw, które pragnęły uwolnić się od tyranów na rzecz rozwoju i wolności. Jestem przekonany, że narody czeski i ukraiński, które należą do europejskiej rodziny państw niepodległych, swoją niepodległość zawdzięczają właśnie takim bohaterom.

Wiktor JARUČIK

Zgoriti za nezaleznist' abo Dva sicnevni listy do ljudstva

Щороку 16 та 21 січня навіюють невеселі спогади про людей, котрі пішли на свідому загибель заради вільної ідеї. Їхній відчайдушний крок у дусі християнських цінностей не можна назвати зразковим, проте заподіяна смерть собі, безсумнівно, змінила суспільство, заставила говорити про волю, незалежність, самотуність...

16 січня 1969 року чеський студент Ян Палах спалив себе на знак протесту проти окупації його країни. Згодом у портфелі відчайдушного героя знайшли лист: «Оскільки наші народи на межі відчаю й покори, ми вирішили збудити їхню совість. Я скористаюся своїм правом стати першим людським факелом. Якщо вимоги нашої групи не будуть задоволені до січня 1969 року і якщо наш народ не надасть підтримки у вигляді безстрокового страйку, зажерів ще один факел».

Через дев'ять років 21 січня до подібного вчинку вдався українець Олександр Гриник. Він народився сотню років назад на Волищині, навчався у польській, а згодом у українській школах. У юності та дорослому віці кілька разів був засуджений і відбував покарання за заклики до свободи. В Сибіру познайомився із майбутньою дружиною, з котрою після заслання оселив-

ся у Калущі, що на Івано-Франківщині. Хоч його робота була пов'язана із ремісництвом, фізичною працею, проте до останнього свого дня він був відчайдушним дисидентом, котрий боровся проти повсюдної русифікації.

Ідейним лідером Гриника був Тарас Шевченко. Не даремно напередодні 21 січня Олександр Гриник відвідав Київ, де помовився у Києво-Печерській лаврі та Софійському соборі, а далі вирушив до Канева, де на Черничій горі, поблизу могили Шевченка, розкидав кілька сотень написаних від руки листівко, облив себе керосином і підпалив. Лише наступного дня оборотні останки людини були знайдені працівником музею. Факт самопalenia людини замовчувався, проте втаїти правду, яка присвячена добрій справі, вкрай важко.

Текст листівки Гриника нині можемо прочитати: «Хай живе Самостійна Соборна Українська

Держава! Радянська, та не російська! Україна для українців! З приводу 60-річчя проголошення самостійності України Центральною Радою 22 січня 1918 року – 22 січня 1978-го на знак протесту спалився Гриник Олександр з Калущі. Тільки в цей спосіб можна протестувати в Радянському Союзі».

Відчайдушний крок самопalenia Яна Палаха та Олександра Гриника досі вражає відвагою та силою духу. Переконаний, що нація, що має Палахів та Гриників, – безсмертна. Подібні вчинки задля привернення публічної уваги відомі в історії багатьох держав, які прагнули звільнення від тиранів заради процвітання і свободи. Переконаний, що чеський та український народи, що входять до європейської родини незалежних держав, завдячують своїй незалежності саме завдяки подібним героям.

Віктор ЯРУЧИК

Stare Miasto w Zamościu Старе місто у Замості

Міasto Zamość położone jest w województwie lubelskim, blisko granicy z Ukrainą. Na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO zostało wpisane w 1992 r. jako szósty z obecnie trzynastu polskich obiektów. Wyjątkowość Starego Miasta w Zamościu polega na tym, że jest ono niemal całkowicie zachowanym miastem renesansowym, zbudowanym według włoskich teorii „miasta idealnego”.

Jak zaznacza się na stronie internetowej Ligi Polskich Miast i Miejsc UNESCO, Stare Miasto w Zamościu jest także jedynym tego rodzaju przykładem miasta prywatnego. Zostało ono ufundowane w 1580 r. przez kanclerza Jana Zamoyskiego i rozplanowane na szlaku handlowym łączącym zachodnią i północną Europę z Morzem Czarnym.

Dzięki takiej lokalizacji geograficznej miasto to, od początku swego istnienia łączyło przedstawicieli różnych narodów, mieszkających na jego terenach lub podążających do innych części Europy. Łączyło ono także ich kultury, ślady których do dziś zachowały się w architekturze Starego Miasta w Zamościu. Specjaliści i pasjonaci sztuki znajdują w niej wpływy włoskie, niemieckie, ukraińskie, ormiańskie, żydowskie, a nawet greckie. W mieście były zaplanowane nawet dzielnice dla osadników najbardziej licznych narodowości – Ormian i Żydów.

Miasto i jego główne budynki zostały rozplanowane i zaprojektowane w XVI wieku przez włoskiego architekta z Padwy Bernarda Morando. Pomimo późniejszego dobudowania oraz wymiany zabudowy Stare Miasto w Zamościu do dziś zachowało swoją pierwotną strukturę przestrzenną – z szachownicowym układem ulic, który wyznaczał kwartały, i fortyfikacjami i trzema rynkami (Wielkim, Solnym i Wodnym). Teren Starego Miasta razem z rozbudowanymi i zmodernizowanymi fortyfikacjami zajmują powierzchnię około 24 ha, a kształtem przypomina pięćciobok o wymiarach 600 m długości na 400 m szerokości.

Głównym placem Starego Miasta w Zamościu jest Rynek Wielki, który ma wymiary 100 na 100 m. Na Rynku Wielkim mieści się manierystyczno-barokowy ratusz, wybudowany w XVI w. i znacznie przebudowany w XVII i XIX w., z wieżą zegarową o wysokości 52 m oraz szerokimi wachlarzowymi schodami. Ratusz jest najbardziej rozpoznawalną budową Zamościa, jego swoistym symbolem. Podczas zaboru rosyjskiego w ciągu 70 lat w tym budynku znajdowało się więzienie i szpital, ale już od 1866 r. stał się on ponownie siedzibą władz miasta. Tę funkcję Ratusz pełni i dzisiaj. W tym budynku mieści się także Straż Miejska i Ośrodek Informacji Turystycznej.

Codziennie w południe z wieży Ratusza odgrywany jest zamojski hejnał. W odróżnieniu od innych hejnałów odgrywany on jest nie na cztery, a na trzy strony świata – oprócz zachodniej, gdzie leży Kraków. Według legendy, założyciel Zamościa, kanclerz Jan Zamoyski, zakazał grać hejnał w tę stronę, ponieważ za jego czasów Kraków był siedzibą króla Zygmunta III Wazy, którego Jan Zamoyski nie popierał.

Przy Rynku Wielkim stoją także zabytkowe kamienice z podcieniami (pomieszczeniami w dolnej części budynku, otwartymi na zewnątrz i ograniczonymi od tej strony słupkami lub filarami). Kiedyś w dolnych częściach tych kamienic znajdowały się sklepy i składki. Podcienia ułatwiała dostęp do tych pomieszczeń. Wśród kamienic przy Rynku Wielkim są także kamienice ormiańskie, z których pięć, oprócz podcieni, posiada attyki (górną część budynku w postaci ozdobionej ścianki, balustrady lub rzędu sterczyn osłaniających dach). Kamienice z podcieniami znajdują się nie tylko przy Rynku Wielkim, ale i przy rozchodzących się od niego ulicach oraz przy Rynku Solnym. Podkreśla to handlowy charakter dawnego Zamościa.

Zwiedzając Stare Miasto w Zamościu warto też zwiedzić dawny pałac Zamoyskich, który zaczęto wznosić jako pierwszą w mieście budowę, jeszcze w 1579 r. Obecnie w skutek późniejszych przebudów nie posiada on pierwotnego kształtu. Mieszczą się w nim sądy i mieszkania komunalne.

Nie można ominąć także budynku Akademii Zamojskiej, czwartej ze wszystkich polskich uczelni oraz pierwszej prywatnej, założonej w 1594 r. przez Jana Zamoyskiego. Czasami świetności tej szkoły wyższej – to przełom XVI i XVII w. W 1784 r. była ona przekształcona na liceum. Obecnie w jej budynku znajduje się liceum oraz rektorat Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej.



Фото Мсєуртос

Na Starym Mieście w Zamościu nie brakuje także pomników o charakterze sakralnym, większość których została wzniesiona w XVII w. Możemy podziwiać barokowe budowle katedry pod wezwaniem Zmarłychwstania Pańskiego i Świętego Tomasza Apostoła (dawnej kolegiaty), kościoła rektoralnego pod wezwaniem Świętej Katarzyny, kościoła franciszkańskiego, dawnego seminarium duchownego, dawnego kościoła i klasztoru sióstr Klarysek itd.

W mieście zachowały się również świątynie innych wyznań i religii: kościół ormiański oraz synagoga. Po ludności żydowskiej na Starym Mieście pozostało także kilka świeckich zabytków, z których najbardziej znanymi są dom kahalny oraz dom mykowy. Dom kahalny z XVII w. połączony jest przedsięwzięciem z synagoga. W tym budynku znajdowały się biura zarządu gminy żydowskiej i rabinia, szkoła żydowska i inne instytucje. Mykwa – to łazienka, zbudowana w połowie XVIII w. i przebudowana w końcu XIX w.

Opieką UNESCO w Zamościu objęto także system fortyfikacji bastionowych, wzniesiony na przełomie XVI-XVII w. na zlecenie Jana Zamoyskiego. Zamość był także ważną twierdzą w systemie obronnym Rzeczypospolitej. Dzięki tym fortyfikacjom, Zamość, jako jedno z niewielu polskich miast przetrwał oblężenie wojsk szwedzkich w połowie XVII wieku.

Fortyfikacje Zamościa kilkakrotnie były przebudowywane, najbardziej intensywnie – w latach 20. XIX w. Do dnia dzisiejszego z Twierdzy Zamość przetrwały: jeden z siedmiu bastionów, dwa nadszańce, prochownia, kazamata, rotunda, pięć bram oraz kilka mniejszych budowli.

Latem 2011 r. Stare Miasto w Zamościu znalazło się wśród piętnastu najciekawszych i najpiękniejszych miejsc Polski według plebiscytu Google „Patrzcie, Polska! Wybieramy naszą wizytówkę na Street View”. Street View – to funkcja Google Maps, która pozwala użytkownikom wirtualnie podróżować po wcześniej sfotografowanych miejscach. Użytkownik ogląda panoramyczne zdjęcia z perspektywy człowieka, idącego ulicą, a za pomocą myszki może niby patrzeć na boki, w górę i w dół. Kilka lat wcześniej internauci nazwali Stare Miasto w Zamościu także jednym z siedmiu cudów Polski. Oznacza to, że Zamość jest znany i lubiany nie tylko przez rodzimych mieszkańców, ale i przez turystów z całej Polski i zza granicy, którzy tak wysoko oceniają zabytki i klimat tej „perły Wschodu”.

Місто Замость знаходиться у Люблінському воєводстві, неподалік від кордону з Україною. До Списку світової спадщини ЮНЕСКО його було внесено у 1992 р. як шостий з нині тринадцяти польських об'єктів. Винятковість Старого міста у Замості полягає у тому, що воно є майже повністю збереженим ренесансним містом, збудованим за італійською теорією «ідеального міста».



Фото Мсєуртос

Як зазначено на офіційному сайті Лиги польських міст і міськ ЮНЕСКО, Старе місто у Замості є також єдиним прикладом такого приватного міста. Заснував його на торговому шляху, який сполучав західну і північну Європу з Чорним морем, у 1580 р. канцлер Ян Замойський.

Завдяки географічному положенню, місто, від початку свого існування, об'єднувало представників різних народів, котрі проживали на його теренах або мандрували до інших частин Європи. Єднало воно також їх культури, сліди яких дотепер збереглися в архітектурі Старого міста у Замості. Фахівці та любителі мистецтва знаходять у ньому італійські, німецькі, українські, вірменські, єврейські та навіть грецькі впливи. У місті було відведено райони для найчисельніших осадників – вірмен і євреїв.

Планував місто і проектував його головні будівлі у XVI ст. італійський архітектор Бернардо Морандо з Падуї. Попри пізніші добудови та перебудови, Старе місто у Замості донині зберегло свою первинну просторову структуру. Його вулиці перетинаються під прямим кутом, ніби витворюючи шахівницю, визнаючи таким чином межі міських кварталів. Збереглися також три великі площі (Великий, Соляний та Водний ринки) та фортифікаційна мережа докола міста. Територія Старого міста разом із цими розбудованими та модернізованими фортифікаціями займає площу близько 24 га, а своїм виглядом нагадує п'ятикутник розміром 600 м довжиною на 400 м ширини.

Головною площею Старого міста у Замості є Великий Ринок, розміром 100 на 100 м. На Великому Ринку знаходиться маньєристично-барокова ратуша, збудована у XVI ст. і значно перебудована у XVII і XIX ст., з гондиніковою вежею висотою 52 м та широкими віялоподібними сходами. Ратуша – це найбільш пізнавана будівля Замостя, його своєрідний символ. Коли Замость знаходився під російською владою, протягом 70 років у тому будинку були в'язниці та лікарня, але вже з 1866 р. він знову став садибою міської влади. Таку функцію Ратуша виконує і зараз. У будинку також знаходиться Муніципальна поліція та Осередок туристичної інформації.

Щоденно опівдні з ратушної вежі лунає замостський хейнал. На відміну від інших хейналів, його грають не на чотири, а на три сторони світу – крім Заходу, де знаходиться Київ. За легендою засновник Замостя канцлер Ян Замойський заборонив грати хейнал на ту сторону, бо за його часів Київ був резиденцією короля Зигмунта III Вази, котрого Ян Замойський не підтримував.

На Великому Ринку також знаходяться історичні будинки з підсіннями (приміщеннями у нижній частині будинку, відкритими назовні й обмеженими з того боку стовпчиками чи колонами). Колись у нижніх частинах тих кам'яниць знаходилися крамниці та склади. Підсіння полегшували доступ до приміщень. Серед кам'яниць на Великому Ринку є і вірменські, п'ять з яких крім підсіннь мають і аттики (горішні елементи будинку у вигляді оздобленої стінки, балюстради чи ряду стовпчиків, які загороджують дах). Кам'яниці з підсіннями знаходяться не лише на Великому Ринку, але і на вулицях, що розходяться від нього, та на Соляному Ринку. Це підкреслює торговельний характер давнього Замостя.

Під час відвідин Старого міста у Замості варто побувати також у колишньому палаці Замойських, який розпочали зводити найпершим із усіх будівель міста, ще у 1579 р. Через пізніші перебудови палац втратив свій первісний вигляд. Нині у приміщенні знаходяться суди та комунальні помешкання.

Не можна оминати і будинку Замойської академії, четвертого серед усіх польських вищих навчальних закладів і першого приватного, заснованого Яном Замойським у 1594 р. Часи її розквіту припали на кінець XVI – початок XVII ст. У 1784 р. її було перетворено на ліцей. Зараз у будинку Замойської академії знаходяться ліцей та ректорат Державної вищої професійної школи.

Не бракує у Старому місті у Замості також пам'яток сакрального характеру, більшість з яких збудовано у XVII ст. Ми можемо милуватися бароковими будівлями кафедрального костелу Воскресіння Господнього і Святого Фоми Апостола (колишньої колегіати), секторального костелу Святої Катерини, францисканського костелу, колишньої духовної семінарії, колишнього костелу та монастиря сестер Кларисок і т.д.

Збереглися у місті також святині інших релігій: вірменська церква та синагога. У Старому місті залишилося і кілька єврейських будинків світського призначення, найбільш відомими з яких є кагалний дім ті миква. Кагалний дім із XVII ст. вестибюлем сполучено з синагогою. Тут знаходилися контори керівництва єврейської громади і рабина, єврейська школа та інші інституції. Миква – це лазня, збудована у середині XVIII ст. і перебудована наприкінці XIX ст..

Під охороною ЮНЕСКО у Замості знаходиться також система bastionних фортифікацій, зведена на межі XVI-XVII ст. на замовлення Яна Замойського. Окрім усього іншого, Замость був важливою фортецею у оборонній системі Речі Посполитої. Завдяки фортифікаціям Замость став одним із небагатьох польських міст, які витримали облогу шведських військ у середині XVII ст..

Фортифікації Замостя кілька разів перебудовували, найінтенсивніше – у 20-х рр. XIX ст.. На сьогодні з Фортеці Замость збереглися: один із семи bastionів, два кавалери, пороховий льох, каземат, ротонда, п'ять брам та кілька менших будівель.

Улітку 2011 р. Старе місто у Замості було названо одним із п'ятнадцяти найцікавіших та найкрасивіших міськ Польщі у плейбсіті Google «Дивіться, Польща! Вибераємо нашу візитівку на Street View». Street View – це функція Google Maps, яка дозволяє користувачам віртуально подорожувати заздалегідь сфотографованими місцями. Користувач оглядає панорамні знімки з пункту бачення перехожого, а за допомогою комп'ютерної мишки може «дивитися» ліворуч, праворуч, додолу, вгору. Кількома роками раніше користувачі Інтернету назвали Замость також одним із семи чудес Польщі. Це значить, що Замость знають і люблять не лише його мешканці, але і туристи з усієї Польщі та з-за кордону, котрі так високо цінують пам'ятки та атмосферу «перлини Сходу».

Бетлеjemське Свіятло Pokoju

Українські пластуни в переддні православному Св'ятому Божого Народження przekazali лущаном Бетлеjemське Свіятло Pokoju. Та традиція на Україні поjavila się 12 lat temu.

Бетлеjemське Свіятло Pokoju подорує традиційне sztafeta dzięki skautom. Już po raz dwunasty przekazali го пластуном польscy harcerze w dniu Świąt Mikołaja, на міжнародовим przejściu granicznym „Uściług-Zosin”. Przekazanie Świąt Pokoju на границі jest symbolem jednoczenia narodów -Polski i Ukrainy, dlatego tradycję tę podtrzymują obydwa państwa.

Przekazanie Бетлеjemського Свіятла Pokoju лущаном odbyło się 5 stycznia o 16.00 на Placu Teatralnym. Zebrało się tu kilkadziesiąt osób, wśród których byli przedstawiciele władz, duchowieństwa, українські пластуни i społeczność miasta. Do wspólnej modlitwy zostali запрошені przedstawiciele kilku chrześcijańskich konfesji Łucka. Duchowni z okazji Świąt Bożego Narodzenia życzyli лущаном, aby nikt w te dni nie czuł się samotny.

– Mimo, że jest teraz zima, niech w sercu będzie gorąco. Nieście to światło, ten ogień, do innych – życzył ks. Zachary z Łuckiego Klasztoru Sw. Wasylija Wielkiego UCGK.

Do słów powitania dołączył się sekretarz Łuckiej Rady Miejskiej Hryhorij Pustowit:

– Ogień zawsze symbolizował nadzieję. Бетлеjemське Свіятло daje nam nadzieję на to, że jutrzejszy dzień będzie lepszy, na to, że jutro zrealizujemy swoje pragnienia i marzenia. Bardzo symbolicznym jest to, że ten ogień do Łucka przywieźli nam пластуни, że to właśnie oni zaczęli tę tradycję – młodzi ludzie, którzy rozwijają się moralnie i duchowo. To daje nadzieję nam – starszemu pokoleniu.

Po przemówieniach пластуни rozdali лущаном świece, które można było zapalić od głównego og-

nia i ponieść Свіятло Pokoju do swoich domów. Mszą skautów było także przekazanie Свіятла ludziom potrzebującym tego najbardziej – tym, którzy przebywają daleko od swoich rodzin – w szpitalach, internatach czy domach opieki dla osób starszych.

Przypnijmy, że tradycję przekazywania Бетлеjemського Свіятла Pokoju przed Bożym Narodzeniem zapoczątkowały w 1986 Austriackie Radio i Telewizja w Linzu. Od samego początku akcja planowana była jako działanie charytatywne na rzecz dzieci niepełnosprawnych i osób potrzebujących uwagi w okresie przedświątecznym. Od początku udział w tej akcji wzięli скауци. Co roku przedstawiciele Austriackiego Radia i Telewizji oraz аустриакцы скауци biorą Свіятло w miejscu urodzenia Jezusa Chrystusa w Бетлеjem, następnie transportują je samolotem do Austrii. Po uroczystościach w wieńskiej katedrze sztafeta przekazywane jest ono sąsiadnym krajom. Z rąk do rąk, od jednego ośrodka skautów do drugiego, Бетлеjemське Свіятло Pokoju pokonuje granice i trafia do wszystkich czekających na ciepło, pokój i zgodę. Na Україні Бетлеjemське Свіятло przekazywane jest przez członków Пласту – Narodowej Organizacji Skautowej Ukrainy.

Idea Свіятла i jego prosta symbolika bliska jest українському społeczeństwu i w ciągu ostatnich lat wielu z nas Свіятло stało się obowiązkowym symbolem Świąt Bożego Narodzenia. Ogniem z Бетлеjem ludzie zapalają świece podczas Wigilii. Tradycyjnie Свіятло jest w cerkwi do Jordana – do 19 stycznia. Potem można go zgasić.

Ania TET



Віfleємський вогонь миру

Українські пластуни напередодні православного Різдва передали лучанам Віfleємський вогонь. Ця традиція в Україні започаткована 12 років тому.

Традиційно Віfleємський вогонь миру подорожує завдяки скаутській естафеті. Пластуни вже удванадцять отримали його від польських скаутів у день Святого Миколая на міжнародному прикордонному переході «Устиług-Zosin». Передача вогню миру на кордоні є символом єднання двох народів, тому цю традицію підтримують обидві держави.

Передача Віfleємського вогню миру лучанам відбулася 5 січня о 16.00 на Театральному майдані, де збиралося кілька десятків людей, серед котрих були представники влади, духовенства, української скаутської організації та громади міста. До спільної молитви були запрошені представники кількох християнських конфесій Луцька. Священники привітали лучан із Різдвяними святами і побажали, щоб ніхто не почував себе самотним у ці дні.

– Незважаючи на те, що зараз зима, у серці нехай буде гаряче. Несіть те світло, той вогонь до інших, – побажав священник із Луцького монастиря Святого Василя Великого УГКЦ Захарій.

До привітань приєднався секретар Луцької міської ради Григорій Пустовит:

– Вогонь завжди символізував надію. Віfleємський вогонь дає нам надію на те, що завтрашній день буде кращим, на те, що завтра ми реалізуємо себе, свої бажання і мрії. Дуже символічно, що цей вогонь у Луцьк привезли нам пластуни, що саме вони започаткували цю традицію, молоді люди, котрі розвиваються морально і духовно. Це вєсляє надію в нас – старше покоління.

Після привітань пластуни rozdali лучаном świece, які можна було запалити від го-

ловної лампадки i понести вогонь миру у свої домівки. Юні скаути мали благодушну місію – передавати вогонь тим людям, котрі цього потребують найбільше i наразі перебувають далеко від своїх домівок – у лікарнях, школах-інтернатах, будинках для пристарілих.

Нагадаємо, що передріздвяну традицію розповсюдження Віfleємського вогню миру започаткувала у 1986 році австрійська теледіалогкомпанія «ORF» із міста Лінц. Із самого початку акція планувалася з метою підтримки неповносправних дітей та усіх, хто потребує допомоги та уваги у передріздвяний час. Одразу ж цю благородну справу взяли у свої руки скаути. Щороку представники «ORF» та австрійські скаути беруть Вогонь на місце народження Ісуса Христа у Віfleемі, a далі транспортують його літаком до Австрії. Після урочистостей у віденському Кафедральному соборі естафета передається до сусідніх країн. Саме із рук в руки, від одного скаутського осередку до іншого, Віfleємський вогонь долає безліч кордонів i потрапляє до всіх, хто чекає на світло тепла, миру i злагоди. По Україні Віfleємський вогонь поширюють члени Пласту – Національної скаутської організації України.

Idea Вогню i його проста символіка сприйнялися українською громадою i впродовж останніх років для багатьох з нас Вогонь став невід'ємним доповненням святкування Різдва Христового. Вогнем із Віfleему люди запалюють свічки на Святу Вечерю. Традиційно Вогонь зберігається у церкві до Йордану – до 19 січня. Потім його можна погасити.

Ania TET

Польська преса про Україну

Маж Julii Tymoszenko poprosił o azyl w Czechach

Pod koniec 2011 roku Oлександр Tymoszenko зwrócił się do władz czeskich o udzielenie mu azylu i dotychczas nie uzyskał odpowiedzi – podał Reuters, powołując się на źródła w czeskim rządzie.

«Pravo» ocenia, że маж byłej premier ma duże szanse на uzyskanie azylu w Czechach. Jeśli tak się stanie, stosunki między Republiką Czeską a Ukrainą bardzo się ochłodzą – przewiduje.

Stosunki między Pragą a Kijowem radykalnie pogorszyły się już rok temu, gdy czeskie władze udzieliły azylu byłemu ministrowi w rządzie Tymoszenko Bohdanowi Danylyszynowi.

Newsweek.pl, 6 stycznia 2012 roku

Чоловік Юлії Тимошенко попросив притулок у Чехії

«Наприкінці 2011 року Олександр Тимошенко звернувся до чеської влади про надання йому притулку i поки не отримав відповіді», – повідомляє агентство «Reuters», посилаючись на джерела у чеському уряді.

Видання «Pravo» оцінює, що чоловік колишньої прем'єр-міністр має великі шанси на отримання притулку у Чехії. Якщо так станеться, то відносини між Чеською Республікою та Україною помітно охолонуть.

Відносини між Прагою та Києвом серйозно погіршилися вже рік тому, коли чеська влада надала притулок колишньому міністрові в уряді Тимошенко Богданові Данилишину.

Newsweek.pl, 6 січня 2012 року

Чы Кремль уступі Україні в справі газу?

Władze w Moskwie boją się powtórki pomarańczowej rewolucji, dlatego pójdą на rękę Kijowowi. Так twierdzą eksperci w Kijowie. Przypominają, że sytuacja polityczna nie tylko на Україні, ale także w Rosji jest napięta. Ich zdaniem drastycznie cena gazu podetną galaż, w której siedzi президент Wiktor Janukowycz. A wtedy zastąpić ją mogą prozachodnie partie wspierające antyputinowską opozycję.

– Premier Władimir Putin pójdzie на компроміс choćby po to, by powstrzymać Ukrainę przed zaskarżeniem Rosji до Sądu Arbitrażowego w Sztokholmie. Wybuch społeczny на Україні byłby dla Moskwy niekorzystny. На Кремлю rozumieją, że Janukowycz nie jest tak проросійський, jak by sobie tego życzyli, ale bardziej проросійських władz w Kijowie nie będzie – прогнозує szef Instytutu Strategii Globalnych Władym Karasiow.

Українська опозиція twierdzi, że Moskwa pójdzie teraz на ustępstwa z innych powodów: aby przęją kontrolę над українськими gazociągami. Zdaniem krytyków do parlamentu trafił już projekt ustawy dotyczący możliwości dzierżawy systemu.

Ukraina od miesiąca próbuje skłonić Rosję do obniżek cen gazu. Kolejna runda negocjacji odbędzie się 15 stycznia. Władze w Kijowie chcą, by cena surowca spadła z ponad 400 dolarów (niektóre kraje UE płacą mniej) до 190 dolarów за тисяч metrów sześciennych. Obecnie Ukraina płaci за gaz więcej niż на przykład Niemcy.

Rzeczpospolita, 4 stycznia 2012 roku

Чи Кремль піде на поступки Україні у газових справах?

Wлада у Москві боїться, щоб не повторилася Помаранчева революція, тому піде на поступки Києву. Про це twierdzą eksperci у Києві. Нагадують, що політична ситуація не лише в Україні, а й в Росії, є напруженою. На їхню думку, величезні ціни на газ підрізють гілку, на якій сидить президент Віктор Янукович. Тоді його можуть замінити прозахідні партії, які займають антипутінську позицію.

– Прем'єр-міністр Władimir Putin піде на компроміс хоча б тому, щоб wtримати Україну від oskarżenia neo Rosji в Арбітражному суді у Стокгольмі. Суспільний вибух в Україні був би неkorzystny для Moskwy. У Кремлі rozumieją, що Янукович не є настільки проросійським, naskільки вони хочуть, проте більш проросійської влади у Києві не буде, – прогнозує директор Instytutu globalnych strategii Władym Karasiow.

Українська опозиція вважає, що Moskwa нині піде на поступки з інших причин: щоб перейняти контроль над українськими газопроводами. На думку критиків, до парламенту вже потрапив проект закону про можливу приватизацію газотранспортної системи.

Ukraina uproдовж кількох місяців próбує przekonати Rosję zнизити ціни на gaz. Черговий раунд переговорів пройде 15 січня. Wлада у Києві хоче, щоб ціна на сиrowину zнизилася із 400 dolarów (деякі країни ЄС платять менше) до 190 dolarów за тисячу кубічних метрів. Нині Україна платить за gaz більше, аніж, наприклад, Niemеччина.

Rzeczpospolita, 4 січня 2012 року

На Криму powstaną elektrownie słoneczne

Rada Ministrów Autonomicznej Republiki Krymu на Україні wydzierzawiła 336 hektarów pod budowę elektrowni słonecznych, tereny на 49 lat dostało osiem firm m.in. z Niemiec, USA, Chin i Australii.

Ziemie znajdujа się на terenie regionów Symferopolskiego i Kirowskiego. Rada Ministrów Autonomicznej Republiki Krymu wyznaczyła w regionie Kirowskim po 50 ha dla spółek «Bora Solar», «Calypso Solar» oraz po 40 ha dla «Canari Solar», «Clarion Solar» oraz «Lennet Solar». W regionie Symferopolskim ziemie zostały podzielone: 40 ha dla «Orion Solar», «Jupiter Solar» oraz 36 ha dla «Capella Solar».

Dla realizacji projektu budowy elektrowni został zmieniony status tych ziem – z rolnych на tereny energetyczne.

Do budowy elektrowni słonecznej o mocy 1 MW potrzeba około 2 ha. Kodeks Ziemiński Ukrainy przewiduje przydziałenie gruntów pod budowę i funkcjonowanie wszelkich projektów energetycznych bez przetargów lub aukcji.

Polska Agencja Prasowa, 4 stycznia 2012 roku

У Криму з'являться сонячні електростанції

Рада міністрів Автономної Республіки Крим в Україні віддала в оренду 336 гектарів землі для будівництва сонячних електростанцій. В оренду на 49 років землю отримали вісім фірм із Німеччини, США, Китаю та Австралії.

Земля знаходиться на території Сімферопольського та Кіровського районів. Рада міністрів Автономної Республіки Крим визначила у Кіровському районі по 50 га для фірм «Bora Solar», «Calypso Solar» та по 40 га для «Canari Solar», «Clarion Solar» i «Lennet Solar». У Сімферопольському районі земля була розподілена наступним чином: 40 га для «Orion Solar», «Jupiter Solar» та 36 га для «Capella Solar».

Для реалізації проекту будівництва електростанцій було змінено призначення цих земель: із сільськогосподарського на енергетичне.

Щоб побудувати сонячну електростанцію із потужністю 1 МВт, потрібно близько 2 га землі.

Земельний кодекс України передбачає виділення ділянок для будівництва і функціонування усіх енергетичних проектів без проведення конкурсів та аукціонів.

Polska Agencja Prasowa, 4 січня 2012 року

POLSKA – UKRAINA: 20 lat na tle 1000-letniego sąsiedztwa ПОЛЬЩА – УКРАЇНА: 20 років на фоні 1000-літнього сусідства

Такий титул носила дводенна міжнародна конференція zorganizowana w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim w Lublinie przez Centrum UCRAINICUM KUL, Katedrę Literatury Ukrainiejskiej KUL, Katedrę Stosunków Międzynarodowych Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Chełmie, Instytut Polsko Wołyńskiego Uniwersytetu Narodowego im. Łesi Ukrainki, NSZZ „Solidarność” Regionu Środkowoschodniego oraz Polski Związek Katolicko-Spółeczny.

Honorowy Patronat nad debatami naukowymi objął Bronisław Komorowski, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, który w nadesłanym piśmie stwierdził: „Polska popiera podpisanie Umowy Stowarzyszeniowej Ukraina – UE, a w jej ramach utworzenie pogłębianej strefy wolnego handlu i dochodzenia do systemu bezwizowego”.

List Bronisława Komorowskiego, Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej kończą słowa: „Wierzę, że Polska i Ukraina mogą razem zbudować swą pomyślną przyszłość, opartą na szacunku dla historycznej prawdy, pojednaniu i poczuciu solidarności. Życzę Państwu, by to spotkanie było kolejnym istotnym krokiem w tym dziele”.

Pismo odczytał prof. dr hab. Włodzimierz Osadczy, dyrektor Centrum UCRAINICUM KUL i jednocześnie pracownik naukowy tego Uniwersytetu, główny inicjator i organizator Konferencji.

W dalszej części debat wykład inauguracyjny wygłosił ks. prof. dr hab. Stanisław Wilk,

który tytuł w podziękowaniu za „Niedokończone msze wołyńskie i zaangażowanie na rzecz pojednania między narodami”. Praca duszpasterstwa i społeczna bpa Trofiimiaka przypadała w trudnym czasie przemiana na Ukrainie, transformacji środowiska społecznego i religijnego. W tych transformacjach przypadł mu udział, szczególnie w znalezieniu miejsca i roli Kościoła katolickiego – dodał ks. prof. Zięba.

W odpowiedzi JE ks. bp. Marcjjan Trofiimiak mówił: „Przyszło nam żyć w

czasach i miejscu bardzo ciekawym. Na ile się nam udało zrobić coś dobrego, oceni to historia, może skrytykuje, że można było więcej. Myślę jednak, że nie zmarnowaliśmy tego czasu”. Dodał też, że „trzeba pamiętać o Wołyniu nie po to, by jątrzyć bolesne rany i blizny, ale żeby żyć, w prawdzie, bo bez prawdy nie będzie przyszłości”.

Statuetkę i tytuł otrzymał też prof. I. Kocan. Gratulację wyróżnienia ks. prof. dr hab. Sławomir Nowosad, proro-

KUL, mówił, że „KUL ma szczególne zobowiązanie, by zwracać się ku Wschodowi. Wspólnota losu, dziejów, to zawsze jest zobowiązanie, zwłaszcza myśląc o młodzieży. Musimy mieć świadomość, że nikt nie jest samotną wyspą. Mamy powinność, by przyszłość budować bardziej razem, mieć świadomość teraźniejszości, nowych szans i zachować w pamięci to, co stanowi o naszej przeszłości”.

W części merytorycznej konferencji zebrani wysłuchali kilkudziesięciu referatów wygłoszonych przez naukowców z Polski (Lublin, Rzeszów, Kraków, Warszawa, Zamość, Chełm), Ukrainy (Łuck, Dniepropietrowsk, Lwów, Czerniowce), Wielkiej Brytanii (Cambridge) i Kanady.

Dodajmy, że w międzynarodowym spotkaniu świata nauki wzięli też udział przedstawiciele Lubelskiego Urzędu Marszałkowskiego w Lublinie, Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie, Urzędu Miasta Lublin, grupa biznesmenów i działaczy społecznych, a także duchowieństwo z Polski i Ukrainy.

Statuetkę i tytuł otrzymał też prof. I. Kocan. Gratulację wyróżnienia ks. prof. dr hab. Sławomir Nowosad, proro-

Taką nazwę nosiła dwodenna międzynarodowa konferencja, organizowana u Lublińskiemu katolickiemu uniwersytecie Centrum «UCRAINICUM» LKU, katedrą ukraińskiej literatury LKU, katedrą międzynarodowych stosunków Wyższej Szkoły Zawodowej w Cholmie, Instytutem Polityki Wołyńskiego Narodowego uniwersytetu im. Lesi Ukrainki, Towarzystwem «Solidarności» Centralno-Schidnego regionu, a także Polyskim wspulnym katolickim ob'ednaniem.

który tytuł w podziękowaniu za „Niedokończone msze wołyńskie i zaangażowanie na rzecz pojednania między narodami”. Praca duszpasterstwa i społeczna bpa Trofiimiaka przypadała w trudnym czasie przemiana na Ukrainie, transformacji środowiska społecznego i religijnego. W tych transformacjach przypadł mu udział, szczególnie w znalezieniu miejsca i roli Kościoła katolickiego – dodał ks. prof. Zięba.

W odpowiedzi JE ks. bp. Marcjjan Trofiimiak mówił: „Przyszło nam żyć w

czasach i miejscu bardzo ciekawym. Na ile się nam udało zrobić coś dobrego, oceni to historia, może skrytykuje, że można było więcej. Myślę jednak, że nie zmarnowaliśmy tego czasu”. Dodał też, że „trzeba pamiętać o Wołyniu nie po to, by jątrzyć bolesne rany i blizny, ale żeby żyć, w prawdzie, bo bez prawdy nie będzie przyszłości”.

Statuetkę i tytuł otrzymał też prof. I. Kocan. Gratulację wyróżnienia ks. prof. dr hab. Sławomir Nowosad, proro-

który tytuł w podziękowaniu za „Niedokończone msze wołyńskie i zaangażowanie na rzecz pojednania między narodami”. Praca duszpasterstwa i społeczna bpa Trofiimiaka przypadała w trudnym czasie przemiana na Ukrainie, transformacji środowiska społecznego i religijnego. W tych transformacjach przypadł mu udział, szczególnie w znalezieniu miejsca i roli Kościoła katolickiego – dodał ks. prof. Zięba.

W odpowiedzi JE ks. bp. Marcjjan Trofiimiak mówił: „Przyszło nam żyć w

czasach i miejscu bardzo ciekawym. Na ile się nam udało zrobić coś dobrego, oceni to historia, może skrytykuje, że można było więcej. Myślę jednak, że nie zmarnowaliśmy tego czasu”. Dodał też, że „trzeba pamiętać o Wołyniu nie po to, by jątrzyć bolesne rany i blizny, ale żeby żyć, w prawdzie, bo bez prawdy nie będzie przyszłości”.

Statuetkę i tytuł otrzymał też prof. I. Kocan. Gratulację wyróżnienia ks. prof. dr hab. Sławomir Nowosad, proro-

który tytuł w podziękowaniu za „Niedokończone msze wołyńskie i zaangażowanie na rzecz pojednania między narodami”. Praca duszpasterstwa i społeczna bpa Trofiimiaka przypadała w trudnym czasie przemiana na Ukrainie, transformacji środowiska społecznego i religijnego. W tych transformacjach przypadł mu udział, szczególnie w znalezieniu miejsca i roli Kościoła katolickiego – dodał ks. prof. Zięba.

Widpowiadajuci, ks'ondz episkop Markijan Trofym'jak skazav: «Nam dowelosa zhyti u duze cikawih misci ta chasi. Naskilki nam vdlaslo zrobiti shoch dobre, ocdinit' istoriju. Mozhlyvo, вона rozkrytykuje nas za te, shcho mozhna bylo y bilshe zrobiti. Odnak dumaju, shcho mi ne zmarnuvali chasu». Takozh ym dovas, shcho «neobchidno pam'yatyi pro Volyniu ne dla toho, shcho yatryti bolisni rani ta shrami, a shcho yx goiti u pravdi. Bo bez pravdy немає майбутнього».

Statuetku i tytuł otrymav takozh profesor Igor Kocan. Vtaqoch yoho iz vidznoaku, ks'ondz profesor, proroctor LKU Sławomir Nowosad skazav, shcho «LKU maє osoblywe

universitatis» («Знак вдячності пам'яті університету») разом із пам'ятною статуеткою, на якій ксьондз кардинал Стефан Вишинський складає



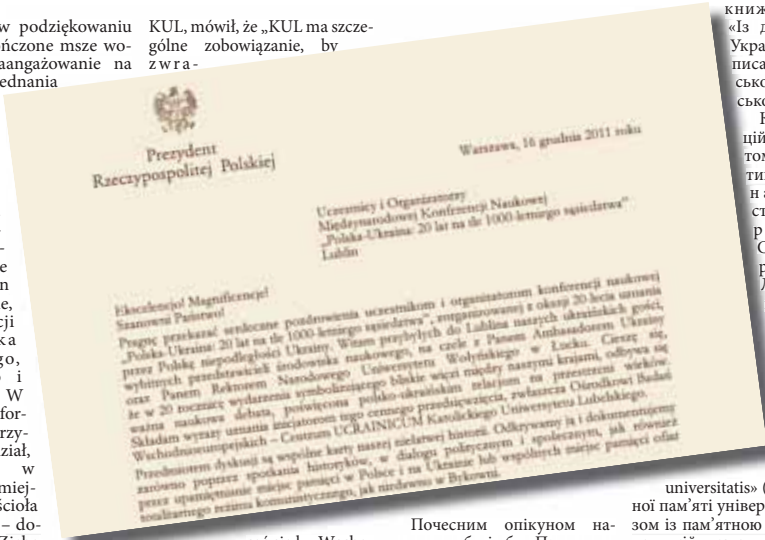
pošanu novoobranomu Papii Ivanovi Pavlu II. Tituly ta statuetki otrymali episkop ordynarij Luцької diecezii Markijan Trofym'jak ta rektor Volynського національного університету ім. Лесі Українки Igor Kocan.

У своїй промові пророctor LKU, profesor Stanisław Zemba zayviv, shcho luцький ordynarij otrymuje tytuł yak vdячnisť za «Незавершені volynський богослужіння та активну участь u poednanni між народами». Duxhovna

zobov'язannya, zvertaюchis do Sxodu. Spilnotna dol, istorii – це завжди zobov'язannya, osoblyvo коли говоримемо про молодь. Ми повинні усвідомлювати, що ніхто не є самотнім островом. Ми zobov'язані будувати майбутнє разом, усвідомлювати сучасне, нові виклики і зберігати u пам'яті те, shcho належить до нашого минулого».

Під час основної частини конференції були виголошені кілька десятків доповідей науковцями із Польщі (Люблін, Жешув, Краків, Варшава, Замость, Холм), України (Луцьк, Дніпропетровськ, Львів, Чернівці), Великобританії (Кембридж) та Канади.

Варто додати, shcho u міжнародній зустрічі світової науки vzjali takozh участь predstavnyky Люблінської маршалковської ради, Люблінського воєводства, Люблінської міської ради, група бізнесменів та суспільних діячів, a takozh духovenstvo із Польщі та України.



Rektor KUL. Przemawiał też prof. dr hab. Ihor Kocan, rektora Narodowego Uniwersytetu Wołyńskiego im. Lesi Ukrainki w Łucku, który dokonał prezentacji książki – albumu „Z Ukrainy dawnych czasów”, pozycji napisanej po ukraińsku i po polsku.

Kulminacyjnym punktem tej części spotkania naukowców było wręczenie nadanych przez Senat Katolickiego Uniwersytetu Jana Pawła II i Rektora tytułów „Gratae memoriae signum universitatis” („Znak wdzięcznej pamięci uniwersytetu”), wraz ze statuetką upamiętniającą składany w Rzymie przez ks. Stefana Kardynała Wyszyńskiego hołd nowowyznanemu papieżowi Janowi Pawłowi II. Tytuły i statuetki odebrali JE ks. bp Marcjjan Trofiimiak, ordynariusz wołyński oraz prof. dr hab. Ihor Kocan, Rektor Narodowego Uniwersytetu Wołyńskiego im. Lesi Ukrainki w Łucku.

W laudacji ks. prof. dr hab. Stanisław Zięba, proroctor KUL stwierdził między innymi, że ordynariusz łucki otrzy-



Andrzej WAWRYNIUK

Луцька міська рада
Управління культури Луцької міської ради

14-15 січня 2012 року

«РІЗДВО У ЛУЦЬКУ»
етно-фестиваль

14 січня 2012 року, субота

12.00 Різдвяний ярмарок
Презентація різдвяних традицій Вірменії, Польщі, Росії, Німеччини, Чехії національно-культурними товариствами м.Луцька
Регіональний конкурс медоварів «Питні меди'2012» Дегустація медів та напоїв
Театральний майдан

13.00 Святково-обрядове дійство «Віншуємо з Колядою» за участю фольклорних колективів з Білорусі та Польщі, Івано-Франківщини, Чернігівщини, Дніпропетровщини, Львівщини, Волині
Театральний майдан

15.00 «Радуйся, земле...» - різдвяні віншування, обрядові дійства
Теремнівський будинок культури, Будинок культури мікрорайону Вересневе, майданчик біля Палацу урочистих подій, майданчик біля ринку в районі ЛПЗ

16.00 Конкурс на кращу різдвяну атрибутику
Театральний майдан

16.40 Громадська акція «Спільна коляда» Різдвяні вітання від представників влади та духовенства
Театральний майдан

17.00 «Під Різдвяною зорею» - новорічні забави, карнавал перебіранців, дівоча та парубоча Маланка
Театральний майдан

Впродовж дня
Благодійна акція «3 Різдвом у серці» (Палац культури міста Луцька)

15 січня 2012 року, неділя

12.00 Різдвяний ярмарок
Презентація різдвяних традицій Вірменії, Польщі, Росії, Німеччини, Чехії національно-культурними товариствами м.Луцька
Регіональний конкурс медоварів «Питні меди'2012» Дегустація медів та напоїв
Театральний майдан

13.00 Святково-обрядове дійство «Віншуємо з Колядою» за участю фольклорних колективів
Театральний майдан

15.00 «Радуйся, земле...» - різдвяні віншування, обрядові дійства
Теремнівський будинок культури, Будинок культури мікрорайону Вересневе, майданчик біля Палацу урочистих подій, майданчик біля ринку в районі ЛПЗ

17.00 Різдвяний мюзикл «Звізда ясна засіяла...»
Палац культури міста Луцька

Впродовж дня
Благодійна акція «3 Різдвом у серці» (Палац культури міста Луцька)

Святкуймо Різдво разом!

Інформація wołyńska Волинська інформація

У період із 12 по 15 січня у Луцьку традиційно відбудуться різдвяні фестивали: фестиваль вертепів «3 Різдвом Христовим!», фестиваль колядок та щедрівок «Різдвяні піснеспіви», етнофестиваль «Різдво у Луцьку».

W okresie od 12 do 15 stycznia w Łucku tradycyjnie odbędą się bożonarodzeniowe festiwale: Festiwal Szopek „Z Rízdwm Chrystowym”, festiwal koled i szcedriwek „Rízdwiáni Písnepíwy”, etnofestiwal „Rízdwo w Łucku”.

8 січня у Луцьку відбулася традиційна пластова акція «Різдвяна свічка», головною темою якої стала боротьба Добра та Зла. У програмі заходу були вистави, колядки та різдвяний ярмарок.

8 stycznia w Łucku odbyła się tradycyjna akcja, przeprowadzona przez plastunów, „Bożonarodzeniowa świeca”, której motywem przewodnim była walka dobra ze złem. Podczas imprezy pokazano przedstawienia, śpiewano koledy i przeprowadzono jarmark bożonarodzeniowy.

7 січня у Мистецькій Крамниці в Луцьку відбувся майстер-клас «Солом'яний янгол», на якому діти разом із батьками виготовляли вироби з соломки. Свято організували у рамках проекту «Від Миколая до Василя – казкові дні для дітей».

7 stycznia w sklepie artystycznym w Łucku odbyły się warsztaty „Słomiany anioł”, podczas których dzieci wspólnie z rodzicami tworzyły wyroby ze słomy. Święto zostało zorganizowane w ramach projektu „Od Mikołaja do Wasyla – bajeczne dni dla dzieci”.

5 січня 2012 року у Луцьку завершився благодійний марафон «YOLKA FINDER», організований «Молодіжним порталом Волині». Під час марафону продавалися ялинки, виготовлені мешканцями Луцька. Отримані кошти підуть на потреби Волинського обласного спеціалізованого будинку дитини.

5 stycznia 2012 w Łucku zakończył się charytatywny maraton YOLKA FINDER, zorganizowany przez Młodzieżowy Portal Wołynia. Podczas maratonu sprzedawano choinki zrobione ręcznie przez mieszkańców Łucka. Zebrane środki zostaną przekazane Wołyńskiemu Obwodowemu Domu Dziecka.

Головним тренером луцької «Волині» став колишній футболіст і тренер київського «Динамо» Анатолій Дем'яненко.

Головним тренером луцької дружини пілкарської Волині został były piłkarz i trener kijowskiego Dynamo Anatolij Demjanenko.

Program stypendialny im. Stanisława Grabskiego

dofinansowany ze środków Narodowego Banku Polskiego, skierowany jest do osób polskiego pochodzenia wywodzących się z krajów byłego ZSRR studiujących kierunki ekonomiczne (m.in. ekonomia, finanse i rachunkowość, gospodarka przestrzenna, informatyka i ekonometria, metody ilościowe i systemy informacyjne, stosunki międzynarodowe gospodarcze, zarządzanie) na polskich uczelniach w r.ak. 2011/2012.

Więcej informacji: www.stypendium.org

O stypendium SEMPER POLONIA aplikuj w internecie

Od stycznia 2012 r. Fundacja SEMPER POLONIA uruchamia Zintegrowany Elektroniczny System Stypendialny (ZESS), za pośrednictwem którego wszyscy studenci polskiego pochodzenia będą mogli składać wnioski stypendialne o przyznanie stypendium SEMPER POLONIA.

Więcej informacji: www.semperpolonia.pl

Andrij Kurkow: «Nie będę żałował nie napisanych powieści»

Андрій Курков: «Про ненаписані романи шкодувати не буду»

Андрій Курков уродився 23 квітня 1961 року в обwodzie ленинградским, однак dorastał w Kijowie. Jest jednym z najbardziej znanych pisarzy ukraińskich poza granicami kraju. Jest również dziennikarzem i pisze scenariusze. Dzieła Andrija Kurkova zostały przetłumaczone prawie w 40 językach świata. Od 1988 roku jest on członkiem angielskiego klubu PEN. Ostatnio Andrij Kurkow spotkał się ze swoimi czytelnikami w Łucku.

«Kompletnie skorumpowane społeczeństwo, ostatecznie, sprzedaje swoją niezależność»

– Panie Andriju, jest Pan jedną z tych nielicznych osób, które nie boją się ostro krytykować zarówno obecnego, jak też poprzedniego rządu. Ostatnio w wywiadzie dla «New York Times» powiedział Pan, że Ukraińcy doczekają się prawdziwej demokracji i jako jeden z najbardziej wytrwałych i dostosowanych narodów, staną się praworządными obywatelami. Czy rzeczywiście jest szansa na taki rozwój wydarzeń?

– Nie mamy innego wyjścia – albo droga do społeczeństwa cywilizowanego, albo utrata państwowości z powodu całkowitej korupcji władz i korupcji ludności. Kompletnie skorumpowane społeczeństwo w końcu sprzedaje swoją niezależność. W normalnych krajach skorumpowana bywa tylko część władzy, ale to się kompensuje moralnością ludności i większości władz.

– Jeszcze niedawno mówił Pan, że jeżeli Tymoszenko nie zostałaby aresztowana, to po wyborach ona w podobny sposób działałaby wobec obecnego rządu...

– Mówiłem, że kiedy i jeśli Tymoszenko zostanie zwolniona, poświęć całe życie temu, aby powrócić do władzy i wsadzić do więzienia tych wszystkich, którzy obecnym reprezentują władzę. Oczywiście, że nie wszystkich po kolei, a tylko przewodniczących. Mniejsi sami uciekną, podobnie jak wcześniej uciekali od Tymoszenko do «regionów».

– Czy Ukraina ma euroatlantycką przyszłość dopóki rządzą Janukowycz i Partia Regionów?

– Nie, ani Janukowycz, ani Partia Regionów tego nie potrzebują. Retoryka na temat ewentualnego przystąpienia tylko sprawia kłopoty Rosji, ale w NATO to też bardzo dobrze rozumieją. Z drugiej strony, członkostwo w NATO jest zbyt drogie dla kraju, w którym nie brakuje pieniędzy na emerytury urzędników państwowych i parlamentarzystów, lecz nie wystarcza na emerytury zwykłych obywateli.

– Na Ukrainie istnieje mniemanie, że w swojej ojczyźnie nie zrealizował Pan swego twórczego potencjału, że bardziej jest Pan znany za granicą, chociaż Pana powieść «Piknik na lodzie» stała się prawdziwym bestsellerem. Na Ukrainie sprzedano 150 tysięcy pozycji tego wydania. Czy jest Pan zadowolony z tego, w jakim stopniu Pana książki są popularyzowane w kraju?



– Moje książki w kraju są popularyzowane, ale nie wszędzie. Nie mam wielu powodów do zadowolenia. Niektórzy wydawcy, którzy specjalizują się w sprzedaży ukraińskojęzycznych książek, długo nie zgadzali się na drukowanie moich książek, ponieważ piszę w języku rosyjskim, a jeżeli brali i sprzedawali, to wniosków o dodatkowe egzemplarze nie składali. Jednak o to trwa walka pomiędzy wydawcami, to nie jest moja osobista sprawa. Co dotyczy czytelników, to nie mam na co narzekać. Oni są aktywni, podobnie jak moi czytelnicy w Japonii czy w Szwajcarii, i ja to czuję.

«Jedna trzecia «wielkiej literatury radzieckiej» pochodzi z Ukrainy

– Pan się nie gniewa, że nazywają Pana współczesnym Gogolem. Świadczy o tym jednak twórczy życiorys, a nie to, jak Pan pisze. Dorastał Pan na Ukrainie, pisze też w języku rosyjskim. Przypominam nawet sobie, jak kilka lat temu w Kijowie, w kawiarni literackiej «Kupidon» wręczono Panu dyplom «Najlepszego Moskala w literaturze ukraińskiej».

– Ależ nie, dlaczego mam się gniewać. Lubię Gogola. A jeśli chodzi o język rosyjski, to jedna trzecia «wielkiej literatury radzieckiej» pochodzi z Ukrainy i powinna należeć do jej kultury – jest to i Wasilij Grossman, i Iłja Erenburg i wielu innych. Po

prostu u nas nie lubią wracać do tego tematu. Jednak mogliby być dumni z tego, że literatura ukraińska pisana w języku rosyjskim ukształtowała się na poziomie światowym!

– W 2005 roku został Pan persona non grata w Rosji, została rozwiązana umowa z wydawnictwem. Pana oficjalna krytyka Rosji po Rewolucji Pomarańczowej dała swoje owoce. Jak obecnie ocenia Pan sytuację w Rosji?

– Oficjalnie nie zadeklarowano mnie jako «persona non grata», bo nie widziałem tych dokumentów. Ale wydawnictwo moskiewskie «AST» naprawdę rozwiązało umowę i moje książki zostały usunięte ze wszystkich księgarń rosyjskich. Byłem tym nieobecny przez 18 miesięcy i dopiero od roku 2006 znalazł się wydawca w Petersburgu, który znowu zaczął wydawać moje powieści – wydawnictwo «Amfora». Co dotyczy sytuacji w Rosji, to tam wszystko toczy się inaczej. Jest to duży kraj, w którym obszar przeszkadza czasowi. Coś może się odbyć w Moskwie, jednak czy stanie się to samo w Chabarowsku? Protesty opozycji, na które władze musiały się zgodzić, wskazują na narastające niezadowolenie wśród ludzi z powodu istniejącego systemu, jednak do rewolucji tam nie dojdzie i wojsko lub policja nigdy nie przejdą na stronę demonstrantów.

– Światowa renoma, jest być może powodem, dla którego

Андрій Курков народився 23 квітня у 1961 році у Ленінградській області, проте виріс у Києві. Він є одним із найвідоміших українських письменників за кордоном. Займається також журналістикою і написанням сценаріїв. Твори Андрія Куркова перекладені майже 40-а мовами світу. Із 1988 року – член англійського ПЕН-клубу. Нещодавно Андрій Курков зустрівся зі своїми читачами у Луцьку.

«Повністю корумповане суспільство, в кінці кінців, продає свою незалежність»

– Пане Адрію, Ви належите до небагатьох публічних людей, котрі не бояться гостро критикувати як нинішню, так і колишню владу. Нещодавно в інтерв'ю для «New York Times» сказали, що українці доживуть до справжньої демократії і, як одні з найбільш живучих і пристосованих народів, стануть законослухняними громадянами. Невже є надія на такий розвиток подій?

– Іншого варіанту немає – або шлях до цивілізованого суспільства, або втрата державності через тотальну корупцію влади і корумпованість населення. Повністю корумповане суспільство, в кінці кінців, продає свою незалежність. У нормальних країнах корумповано буває тільки частина вищої влади, але це компенсується моральністю населення та більшою частини влади.

– Ще недавно говорили, що коли б Тимошенко не ув'язнили, то після наступних виборів вона так само правляла б із нинішньою правлячою елітою...

– Я говорив, що коли і якщо Тимошенко вийде, вона покладе все життя на те, щоб повернутися до влади і за-

протирити до в'язниць усіх, хто презентує владу зараз. Звичайно, не всіх-усіх, а головних очільників. Менші самі перебіжать, як раніше перебігали від Тимошенко до «regionів».

– Чи має Україна євроатлантичне майбутнє, коли при владі буде Янукович та Партія regionів?

– Ні, ані Януковичу, ані Партії regionів це не потрібно. Риторика про приєднання можлива в якості драгування Росії, але ж і в НАТО добре це розуміють. З іншого боку, членство в НАТО – це дороге і для країни, якій вистачає грошей на пенсії держслужбовців і депутатів, але не вистачає на пенсії звичайним громадянам.

– В Україні часто говорять, що на своїй Батьківщині Ви не реалізували свого творчого потенціалу, а більше відомі за кордоном, хоча Ваш роман «Пікнік на льоду» став справжнім бестселером. В Україні він розійшовся 150-тисячним тиражем. Ви задоволені тим, наскільки Ваші книги представлені на вітчизняному книжковому просторі?

– Більш-менш книжки представлені в країні, але, звичайно, не всіюди. Задоволеним бути у мене не має великої причини. Деякі книгарні, які спеціалізуються на продажі україномовних книг, доводило хотіти брати мої книжки

на реалізацію, тому що пишу російською, а коли брали і продавали, то не робили додаткового замовлення. Але з цим борються видавці, це не моя особиста справа. Щодо читачької аудиторії, то тут не маю на що скаргитися. Вона є і вона не менш активна, ніж моя читачька аудиторія в Японії чи в Швейцарії, і це я відчуваю.

«Третина «великої радянської літератури» походить з України

– Не сердитесь, що Вас називають сучасним Гоголем. Проте не за манерою письма, а за творчою біографією. Ви сформувалися в Україні, а твори пишите російською мовою. Пригадую навіть, що кілька років тому в Києві, у літературній кав'ярні «Купідон», Вам вручили диплом «Найкращого москала в українській літературі».

– Та ні, на що тут сердитись. Я Гоголя люблю. А щодо російськомовності, то третина «великої радянської літератури» походить з України і має належати її культурі – це і Василь Гросман, і Іллія Еренбург, і багато-багато інших. Просто у нас не люблять обговорювати цю тему. А могли б пишати, що російськомовна українська література досягла світового рівня!

– У 2005 році Ви стали персоною non-grata у Росії, було розірвано контракту із видавництвом. Ваша офіційна критика Росії після Помаранчевої революції дала свої плоди. Як ніни оцінює ситуацію в Росії?

– Офіційно мене не оголошували «персоною non-grata», бо я таких документів не бачив. Але московське видавництво «AST» справді розірвало контракт і мої книжки були прибрані з усіх російських книгарень. Я був відсутнім там 18 місяців і тільки з 2006-го знайшовся видавець у Санкт-Петербурзі, що знову став видавати мої романи – видавництво «Amfora». Щодо ситуації в Росії, то там все йде по-іншому. Це велика країна, в якій простір заважає часові. Може щось відбудеться в Москві, але чи відбудеться те ж саме в Хабаровську? Протести опозиції, які була вимушена дозволити влада, показують ріст невдоволення людей існуючою системою, але революції там не буде і армія чи поліція ніколи не перейдуть на бік демонстрантів.

– Світова слава, можливо, є тим аргументом, щоб саме Ви стали першим Нобелівським лауреатом від України?

Festiwal BO! I co dalej?

О wystawie fotograficznej „Tropami Pawła Jasienicy Rzeczypospolitej Trojga Narodów. I co dalej?“, autorką której jest polska dziennikarka Jolanta Stopka, pisaliśmy wcześniej, kiedy wystawa gościła w Łucku. Obecnie proponujemy wywiad z Jolaną Stopką.

- Swoją wystawę pokazywała pani w ramach Pierwszego Polsko-Ukraińskiego Wędrującego Festiwalu Filmowego BO! - w Łucku, Tarnopolu i Lwowie. W Kijowie wystawa została zaprezentowana w formie elektronicznej. Skąd pomysł na uczestnictwo w Festiwalu BO!?

- Organizatorzy zapropowowali kilku artystom uczestnictwo w tym festiwalu i prezentacje swoich zdjęć – o mnie też. Przysłałam na ich warunki. I wyszło jak już wiadomo: przyjechałam z częścią dokumentacji pełnometrażowego filmu dokumentalnego, jaki ma powstać pt. „Tropami Pawła Jasienicy Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Srebrny wiek“, fotografiami zamków, twierdz i pałaców położonych przeważnie wzdłuż Dniestru. Ku mojemu zaskoczeniu wystawa spodobała się szczególnie w Tarnopolu i Lwowie, gdzie była doskonale wyeksponowana, za co należą się szczególne podziękowania kierującemu Centrum Kultury „Zwycięstwo” w Tarnopolu i lwowskiemu Pałacem Sztuki, dyrektorom Wasylowi Mosuła i Jurijowi Hnatowskiemu. Stała się też ona doskonałym pretekstem do polsko-ukraińskiego dialogu o tym, co zrobić z materialnymi dowodami naszego wspólnego dziedzictwa kulturalnego – przeważnie dziś ruinami zamków, twierdz i pałaców.

- Gratuluje sukcesu. Tytuł wystawy akcentuje pytanie: „I co dalej?”

- Jest to oczywiście pytanie retoryczne. Nie tylko w moim przekonaniu nie ma innej alternatywy. Musimy wspólnie, Polacy i Ukraińcy, zachować i uratować dla potomnych te historyczne obiekty. Niektóre z nich jak np. Wysuczka, Okopy Świętej Trójcy, Czernelica, Pomorzany – kiedyś perły architektury – dziś rozsypują się na naszych oczach.

- Ale skąd na to środki? Ukraińskie państwo inspirowa i wykonuje prace konserwatorskie tam, gdzie może, ale potrzeby przewyższają jego możliwości.

- Pewnie nie wszystkie zabytki da się odbudować. A może nawet nie trzeba? Przykładowo, zamek królowej Bony w Krzemieńcu może na zawsze pozostać trwałą ruiną, ale powinna to być ruina zabezpieczona i zagospodarowana. Ważne jest bowiem, by powstrzymać degradację tych materialnych dowodów naszej wspólnej wielkości, gdyż taka oznaczka w istocie degradacji kulturów także społeczności lokalnych zamieszkujących miejsca, w których owe zabytki stoją. Dowody?

- W wielu miejscach, które odwiedziłam, np. w Kamieńcu Podolskim, Łucku, Chocimiu, Zbarażu, Dubnie, te zabytki już żyją i są atrakcją turystyczną. Tu odbywają się festyny, plenery i koncerty. Promują one miasto i integrują społeczeństwo. Podnoszą rangę miejsca,

w którym stoją. Dzięki nim tworzą się nowe miejsca pracy, etc.etc. Dlatego m.in. kierownictwo Festiwalu Bo! marzą się pokazy filmowe właśnie na dziedzińcu zamku Lubarta w Łucku, w otoczeniu murów, które były niemy świadkiem powstawania, trwania i upadku Rzeczypospolitej Obojga i Trojga Narodów.

- Czyli co dalej?

- Pomysłodawca festiwalu redaktor Andrzej Kępiński zaproponował oficjalnie merowi miasta Łuck zorganizowanie Balu Dobroczyńnego, na który zaproszeni będą reprezentanci świata polityki, biznesu i mediów Polski i Ukrainy. Taki bal będzie doskonałym pretekstem do stworzenia fundamentu pod ponadpartijny polsko-ukraiński ruch społeczny, który wesprze ukraińskie władze w dziele ratowania dóbr kultury. Ów Bal i zebrane dzięki niemu środki mogłyby dać początek polsko-ukraińskiej fundacji ratującej zabytki.

- I co na to mer Łucka?

- Zastanawia się. Może warto byłoby, aby o jego zdanie zapytała Wasza redakcja? W moim przekonaniu miejscem Balu Dobroczyńnego mogłaby być Łucki Zamek – toż tam za czasów króla Jagielli odbył się jeden z najważniejszych zjazdów politycznych ówczesnego świata. Czy nie warto nawiązać do tej tradycji? Jaka to promocja dla miasta nie muszę chyba nadmieniam.

- A co z Festiwalem BO!?

- Czy II edycja Polsko-Ukraińskiego Wędrującego Festiwalu BO! rozpocznie się w Łucku?

- We współpracy z kijowską Wytwornią Filmową Batsykał Studio BO! przygotowuje się do II edycji Festiwalu BO! w Ukrainie i pierwszej edycji tego festiwalu w Polsce. Pojawia się bowiem możliwość pokazania polskiej publiczności dobrych ukraińskich filmów. A to czy i jak w 2012 roku festiwal wystartuje w Łucku zależy będzie od propozycji władz miasta.

- W 2011 roku Festiwal BO! swą wiodącą pod patronatem mera miasta Łucka Mykoły Romaniuka...

- ... i chyba nie przyniósł mu i miastu wstydu. Wystartować w Łucku można było też dzięki pomocy Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej i Instytutu Polskiego w Kijowie, a także dzięki wsparciu Szwytłany Myronczuk, dyrektora Centrum Informacji i Kultury przy Ambasadzie Ukrainy w Polsce. Festiwal jest już instytucją polsko-ukraińską, a nie deklaracją wspólnego przedsięwzięcia. Na Ukrainę przyjechalysmy z dziesięcioma filmami fabularnymi i dwunastoma filmami dokumentalnymi. Większość filmów ukraińskich widać mógł obejrzeć dzięki nam po raz pierwszy.

- Festiwal BO! zaprezentował trzynastkę ukraińskich premier polskich filmów, w tym jedną światową.



- Tak. Światowa premiera odbyła się w kijowskim kinie Zhovten i dotyczyła filmu „To warzysz generał idzie na wojnę” w reżyserii Roberta Kaczmarka i Grzegorza Brauna. Festiwal BO! to także wielki dorobek materialny. 14 filmów dostosowano do pokazów na Ukrainie – został one przetłumaczone na język ukraiński, wytoczone zostały napisy po ukraińsku. Dzięki temu prowadzone są już rozmowy z kilkoma ukraińskimi telewizjami na temat warunków emisji filmów pokazywanych przez Festiwal BO!, a pytania ofertowe złożyli pierwsi dystrybutorzy, kończony jest też montaż filmu dokumentalnego o festiwalu. Cieszy też zaproszenie do udziału w jednym z ukraińskich festiwali.

- To znaczy, że obecność Festiwalu BO! na Ukrainie potwierdziła zapotrzebowanie na dobry polski film?

- Oczywiście. Festiwal śledził ukraińscy dziennikarze, co zaskutkowało ponad 60 – znanymi mi – publikacjami, kilkunastoma audycjami radiowymi i telewizyjnymi. Dwie ukraińskie stacje radiowe przeprowadziły konkurs o tematyce dotyczącej polskiej kinematografii. Medialnie nad Festiwalem BO! patronat objęli: Polskie Radio, Telewizja Wołyn, Kurier Galicyjski, Dziennik Kijowski i Monitor Wołyński, za co należą się im szczególne podziękowania.

Uważam, że najważniejsze jest to, iż tam gdzie Festiwal BO! był w 2011 roku zaproszony, został ponownie zaproszony z nowym repertuarem w 2012 roku.

- A co z pomysłem jaki się zrodził w Łucku i dotyczy wyprodukowania polsko-ukraińskiego filmu o Wołyniu?

- Studio BO! zadeklarowało poważny udział w tym przedsięwzięciu i z tego co wiem władze miasta Łucka mają się określić co do swoich możliwości, aby taki film powstał, brakuje bowiem jeszcze 50-60 000 Euro.

Rozmawiał Walenty WAKOLUK

Фестиваль «ВО!» І що далі?

Про виставку фотографій «Стежками Павла Ясеніці Річ Посполита трьох народів. Срібний вік», авторкою якої є польська журналістка Йоланта Стопка, ми писали раніше, коли виставка приймала гостей у Луцьку. Нині ми пропонуємо інтерв'ю з Йолантою Стопкою.

- Мабуть, не всі пам'ятники вдасться відбудувати. А, може, навіть не потрібно? Наприклад, замок королеви Бони у Кременці може назавжди залишитися руїною, але її потрібно впорядкувати та охороняти. Важливо, щоб ці матеріальні докази нашої спільної величі не пропадали й надалі руйнувалися, тому що це свідчить про культурну деградацію місцевих громад, які проживають там, де стоять ті пам'ятки. Докази?

У багатьох місцях, які я відвідала, наприклад, у Кам'янці-Подільському, Луцьку, Хотині, Збаражжі, Дубні, ці пам'ятки вже живуть і туристично приносять. Тут відбуваються фестивалі, плєнери і концерти. Вони допомагають місту та об'єднують громаду, підвищують статус місця, в якому знаходяться, завдяки їм з'являються нові робочі місця і т.д. Тому керівництво Фестивалю «ВО!» мріє про кінематографічні покази саме у Луцькому замку, в оточенні мурів, які більш ніж свідком появи, розвитку і падіння Речі Посполитої двох і трьох народів.

- І що далі?

- Автор ідеї фестивалю Андрій Кемпінський офіційно запропонував міському голові Луцька організувати добровільний бал, на який запросить представників світу політики, бізнесу і медіа Польщі та України. Він стане добрим приводом для створення фундаменту позапартійного польсько-українського громадського руху, який підтримає українську владу в справі порятунку пам'яток культури. Цей бал та зібрані на нього кошти могли б сприяти створенню польсько-української фундації, яка б займалася порятунком пам'яток.

- Що відповів Луцький міський голова?

- Думає. Може, варто, щоб про йогодумку запитала Ваша редакція? На мою думку, місцем проведення добровільного балу міг би бути Луцький замок. У ньому, за часів короля Ягайла, відбувся один із найважливіших політичних з'їздів тогочасного світу. Чи не варто спиратися на цю традицію? Яка це реклама для міста не мушу, мабуть, говорити.

- Що з Фестивалем «ВО!»?

Чи Другий польсько-український мандрівний Фестиваль «ВО!» розпочнеться у Луцьку?

- У співпраці з київською кіностудією «Батискаф» Студія «ВО!» готується до проведення другого фестивалю в Україні і першого – у Польщі. З'явилася можливість показати польській громадськості добрі українські фільми. А те, чи і як у 2012 році фестиваль стартуватиме в Луцьку, залежатиме від міської влади.

- У 2011 році Фестиваль «ВО!» свою мандрівку по Україні розпочав під па-

тронатом міського голови Луцька Миколи Романюка...

- ...і навряд чи осоромив його та місто. Стартувати в Луцьку можна було також завдяки допомозі Польського інституту кіномистецтва і Польського інституту в Києві, а також завдяки підтримці Світлани Мирончук, директора Культурно-інформаційного центру при Посольстві України у Польщі. Фестиваль став уже польсько-українською інституцією, а не декларацією спільного заходу. В Україну ми приїхали із десятима художніми фільмами і дванадцятьма документальними. Більшість фільмів український глядач міг, завдяки нам, побачити вперше.

- Фестиваль «ВО!» продемонстрував тринадцять українських прем'єр польських фільмів, у тому числі одну світову.

- Так. Світова прем'єра відбулася у київському кінотеатрі «Жовтень». Це був фільм режисера Роберта Качмарка і Жгежа Брауна «Товариш генерал іде на війну». Завдяки фестивалю з'явився також значний матеріальний добробок. 14 фільмів пристосовано для показів в Україні. Іх перекладено українською мовою, зроблено українські титри. Завдяки цьому вже ведуться переговори з кількома українськими телеканалами стосовно умов трансляції фільмів, показаних на Фестивалі «ВО!», запити зробили перші дистрибутори, завершується також монтаж документального фільму про фестиваль. Тішить також запрошення до участі в одному з українських фестивалів.

- Отже, проведення Фестивалю «ВО!» в Україні підтвердило потребу в доброму польському кіно?

- Звичайно. За фестивалем стежили українські журналісти, унаслідок чого з'явилось понад 60, відомих мені, публікацій у ЗМІ, понад 10 радіо- та телепрограм. Дві українські радіостанції провели конкурс про тематику, що стосується польської кінематографії. Інформаційний патронат над Фестивалем «ВО!» забезпечили: Польське радіо, ВОДТРК, «Кур'єр Галицький», «Дзєннік Кіївський» і «Волинський Монітор», за що ми особливо їм вдячні.

Я вважаю, що найважливішим є те, що там, де Фестиваль «ВО!» був запрошений у 2011 році, його запросили знову, у 2012 році з новим репертуаром.

- А що із задумом, який зародився у Луцьку і стосується зйомки польсько-українського фільму про Волинь?

- Студія «ВО!» задекларувала участь у цьому заході і, наскільки мені відомо, міська влада Луцька повинна визначитися щодо своїх можливостей, оскільки на такий фільм не вистачає 50-60 тис. євро.

Розмовляв Валентин ВАКОЛЮК

Римо-Католицька парафія
Святих Апостолів Петра і Павла у Луцьку
Товариство польської культури
на Волині ім. Еви Фелінської

КАТЕДРА СВ. ПЕТРА І ПАВЛА



РІЗДВЯНИЙ КОНЦЕРТ “НЕЈ, КОЛЕДО - КОЛЯДО!”

ЛУЦЬК
15 січня 2012 року
12:30

„Zadanie realizowane w ramach zlecenia przez Kancelarię Senatu zadań w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą w 2011 r. dzięki pomocy Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”.